

Еміграційна квота до ЗДА вичерпана!

На пресовій конференції в Головній Кватирі в Бад Кіссінгені, 7. 9. 49, — зібрані журналісти дістали інформацію, що виїзд до ЗДА з американської зони Німеччини вже майже неможливий. Тільки ще кілька сот людей, а найбільше кілька тисяч можуть розраховувати на те, що їх подорож на виїзд буде узгодженою. Дотепер виїхало до ЗДА всіх ДП 72000, дальших 40.000 вже мають візи і в найближчих днях і тижнях виїжджають, а 30 тисяч подань вже надіслала Переселенча Комісія в Вашингтоні і в найближчому часі висладе їх до Європи. Контигент на американську зону Німеччини вносить 140.000.

Ці цифри вказують на те, що всі нові подання на виїзд до ЗДА мають дуже малі шанси на успіх. Як виглядає на виїзд до ЗДА мають ДП з французької і британської зон, — на Конференції не сказано.

Трудність тих ДП, які ще досі не виїхали з Німеччини, полягає в тому, що й інші держави зменшили свій контингент, або взагалом здержали еміграцію ДП. На жаль, до цих держав належать також Франція, яка — згідно зі згаданою Головною Кватирою ІРО — буде відтепер приймати лише 10 тисяч місячно на різні роботи, а крім того ще 15 молодих нежонатих чоловіків до хайборських робіт і 16 нежонатих до копадей. Згідно з опінією Головної Кватирі єдина ширша можливість виїзду для ДП з Німеччини існує до Австралії, яка поки що приймає без ограніччя.

До Канади і до інших країн можна виїжджати, як і дотепер, на індивідуальні афідавіти, прислані родиною, або зазнаючи.

Всі ті ДП, які не використовували останніх можливостей виїзду, залишаються в Німеччині. Стари, несподівані і невідомі будуть приїждіти до т. зв. "твердого ядра" (дивись статтю в попередньому числі нашого часопису) і будуть піддаватися якійсь міжнародній опії (правдоподібно, бо справа ще не вирішена), а всі інші мусять самі шукати для себе можливість прожити в Німеччині і не будуть користуватися з такої підтримки.

Головна Кватира звертає увагу всім тим, які сажають в помірних відділах Американської Армії, щоб вони не сподівалися на покір армії при переїзді до ЗДА, бо вона її не дасть. Вони можуть переїхати так, як і всі інші ДП, тільки через апарат ІРО. Хто не згодиться на визнання ІРО до виїзду, той втрапить можливість виїхати загалом.

По таборах Німеччини тепер роз'їжджають т. зв. Дорадчі Комісії, які запитують кожного, зокрема голову родини, до якої країни він хоче виїхати, або чи бажає репатріюватися, або залишатися в Німеччині. Всі запитані обов'язково негідно дають відповіді, а коли ще не можуть рішитися, то Комісія може дати їм найвище 10 днів до надуму. Коли до 10 днів не дадуть відповіді, будуть зараховані до тих, які залишаються в Німеччині і до кількох днів будуть усунені з таборів. Також видають з таборів тих, які заявляють, що залишаються в Німеччині. Вони не зможуть користуватися з опії ІРО до 30 червня 1950. р. З цієї опії тільки ті будуть користуватися, які хотіли б виїхати, але зі здоровельних причин не зможуть покинути Німеччини.

На основі інформації Головної Кватирі ІРО — багато ДП ще скористаються з репатріації. Це відноситься головне до поляків. В одному з їх таборів, 40% виявило охоту виїхати з Німеччини, а з дальших 60%, аж 70% заявили, що хочуть вернутися до Польщі.

При останній реєстрації до ІРО (термін минув 31. серпня) зголосилося в амер. зоні Німеччини ще

Закінчення сесії Європейської Ради

Перша сесія Європейської Ради в Страсбурзі закінчилася 8-го вересня п. р.

На пленумах і в комісіях Раді висіда обговорити низку важких проблем та висладе багато важливих резолюцій. Вся праця Раді була спрямована на те, щоб затіснити дружню співпрацю своїх членів на всіх ділянках життя — економічній, політичній, культурній і соціальній.

На останньому пленарному засіданні, після дуже оживлених дискусій, Рада прийняла проект колексу "Прав людини". Одночасно ухвалено теж створити "Європейську палату справедливості".

Рада образла односторонню статую Комісію, яка координуватиме працю інших комісій та буде зв'язковою з комітетом міністрів у часі між двома сесіями Раді.

Постала німецька федеральна республіка

7-го вересня п. р. відбулася в Бонні Установчі Збори законодавчих палат нової німецької федеральної держави.

Великою більшістю голосів обрано президентом сенату (Бундесрат) д-ра Карла Арнольда, християнсько-соціаліста з Райн-Вестфален, президентом парламенту (Бундестаг) Ф. Кетлер, поміркованого християнського демократа.

В понеділок, 12. 9. п. р. Установчі Збори обрали 416 голосами (на 800 голосуючих) президентом республіки проф. Теодора Гойса, відомого демократа.

Президент держави і провідники законодавчих палат виповідали промови, в яких підкреслили, що основним завданням новоствореної держави буде довести до відбудови вільної і об'єднаної німецької республіки.

Натиск на Югославію

Натиск Москви, Комінформу і сателітів в останньому часі значно посилився.

І так, польський уряд переслав югославському уряду ноту, в якій заявляло, що Югославія своєю політикою погіршила договір з Польщею, з 18. 3. 1946 р., про взаємну допомогу, і тому Польща вважає цей договір недійсним.

Знов же советський маршал Буганов, промовляючи в Софії, гостро напав на режим Тіта і запевнив його, що несправедливий.

Радіо Будапешт розпочало називати всім різні делікатні протиположні аспекти сербської і хорватської мови.

В протязі цих нападів, ЗДА і Велика Британія вирішили прийти Югославії з економічною допомогою. Зокрема же американський Імпорт-Експорт Банк поставив дати Більгородську позику в висоті 20 мільйонів доларів.

В останніх днях можна теж помітити намагання Австрії встановити приязні взаємини з Югославією.

45.000 людей з проханням взяти їх під опіку ІРО. Їхні подорожні будуть опрацьовані до кінця січня 1950 р.

З цих інформацій Головної Кватирі в Бад Кіссінгені видно, в яких складних обставинах зовнішніми ті наші люди, які ще досі не виїхали з Німеччини. Вони всі мусять б'хати до Австралії, або залишатися на постійне в Німеччині.

В об'язку такої ситуації, великим завданням наших громадських чинників є зробити все можливе, щоб пробити нашим людям дорогу до Франції. Так як тепер справи маються, то це можливо тільки на допрі індивідуальних залотребуваль на працю.

Роблячи підсумки цієї першої сесії Раді Європи, світова, і зокрема французька преса підкреслює, що в Страсбурзі вдалося створити "європейський дух", але тепер черга на практиці — на здійснення виснесних ухвал, що буде дуже тяжкою справою.

Великий процес у Будапешті Ляшльо Райк і 9 товаришів на лаві обвинувачених

16-го вересня п. р. у Будапешті починається великий процес проти Ляшльо Райка і його 9-ох товаришів, обвинувачених у державній зраді і шпionaжі.

Ляшльо Райк був міністром закордонних справ комуністичного мадярського уряду до червня п. р. Після цього його усунуло з уряду і арештовано. Його обвинувачують у тому, що він намагався новалити теперішній режим в Мадяриці, за допомогою американських імперіалістів і британської Інтеліженс Сервіс. Думкою заговорю був Тіто, і це головне на користь Югославії обвинувачені вели шпигунську акцію.

Окрім Л. Райка, головні обвинувачені — це генерал Пальфи, генеральний інспектор армії; Золтан Герват, провідник лівого крила соціал-демократичної партії; Павло Юстус, посол до парламенту.

Конгрес британських Трейд-Юніонів закінчився

Після 6-ох днів нарад, конгрес британських Трейд-Юніонів у Бріклінгтоні закінчився, 9 ч. м.

Конгрес висловився за підтримку внутрішньої і зовнішньої політики теперішнього уряду, зокрема ж за безкоштовні заробітні платежі і установлення цін на продукти.

Конгрес ухвалив теж великою більшістю виїхати Трейд-Юніонів зі Світової Синдикальної Федерації, провід якої опановані комуністами, та вирішив підтримати акцію створення нової міжнародної синдикальної Централі. Перший Зізд цієї нової Централі береться в Лондоні, в листопаді п. р., і буде репрезентувати 40 мільйонів робітників.

На конгресі промовляв теж пре-

В загальному, треба вважати Страсбурзьку конференцію вдалою. Компетентні чинники сподіються, що наступна сесія Європейської Ради, в 1950 році, буде черговим кроком уперед на шляху до постенного здійснення великого задуму — створення 3'єднаних Держав Європи.

вачені — це генерал Пальфи, генеральний інспектор армії; Золтан Герват, провідник лівого крила соціал-демократичної партії; Павло Юстус, посол до парламенту. Американські урядові кола заявляють, що процес Ляшльо Райка і товаришів є доказом затримання СССР і країн сателітів з приводу можливого зростання опозиції проти Москви і Комінформу після їх розриву з Тіто. Москва і її сателіти вважають дракоських заходів, щоб уникнути опозиції в зародку здушити. Теперішній процес є доказом, що така опозиція проти Москви і Комінформу в Мадяриці існує і що вона постійно зростає та міцніє.

м'єр міністр Н. Етлі, який, між іншим, заявив, що майбутнє трайвізму і розв'язка англійської економічної кризи залежить від постави синдикалістів. Етлі гостро критикував консервативів, зокрема Черчіля, та комуністів, яких агентаурею ролю вже розкрито.

Конгрес ухвалив провести акцію очищення синдикалістів та державної адміністрації від комуністичних елементів

Посторонні спостерівачі підкреслюють, що конгрес, в об'язки нових парламентських виборів, зумів згрупувати всю лівцю лавцю уряду, але не вирішив багато важливих справ, які повинні були розв'язати.

Конгрес ухвалив провести акцію очищення синдикалістів та державної адміністрації від комуністичних елементів

Посторонні спостерівачі підкреслюють, що конгрес, в об'язки нових парламентських виборів, зумів згрупувати всю лівцю лавцю уряду, але не вирішив багато важливих справ, які повинні були розв'язати.

Великий наступ на Кантон почався

Цього тижня комуністичні війська почали свій великий, від довшого часу добийсво підготовлюваний, наступ на Кантон, осідок національного уряду.

В цьому наступі беруть участь 9 комуністичних армій, розпочавши атаку з району У-Нан і спрямовуючи головний удар у напрямі багатові національних військ у Гонг-Янг. Національне Командування скупило свої війська навколо Унг-Так, 160 кілометрів на північ від Кантону, біля Чан-Линг, 370 км. на схід від

столиці, де і розгортається вирішальний бій за Кантон.

Сподіється, що комуністичні війська намагатимуться здобути Кантон до дня 10 жовтня п. р. себто до 10-ї річниці народження в Кантоні Китайської республіки.

На інших відігнаних фронтах теж розгорілися завазти бої.

Один ретивий провідник комуністів, ген. Мао-Тсе-Тунга, заявив у Нанкінзі, що 10 жовтня п. р. буде скликана політична конференція для створення китайського комуністичного уряду.

На інших відігнаних фронтах теж розгорілися завазти бої.

Сутинка на вулицях Лондону

Група комуністів заатакувала магіфістаційний підхід фашистської партії Освальда Мослея. Випадка пожеж в сутинці, і поліція мусіла вмішуватися, щоб перервати їх. Арештовано 11 осіб.

Владика Кир Іван у Парижі

В понеділок, 12 ч. м., Високопреосвященний Владика Кир Іван Бучач завітав, у поворотній дорозі з Лондону, до Парижу.

В середу, у вечірніх годинах, Владика виїхав до Німеччини.

Загострення на Балканах

Положення на Балканах знов загострилося. Існує велике напруження між Грецією з одного, а Болгарією і Албанією з другого боку.

Як відомо, грецькі партизани, переслідувані урядовими військами, відійшли на територію Албанії і Болгарії. Грецький уряд побоюється, що за деякий час вони зможуть знову продістатися на терен Греції, як це, зрештою, вже не раз було. Щоб цьому запобігти в майбутньому, грецький уряд заявив, що він переслідуватиме партизан до кінця, де б вони не відійшли. Якщо б ця погроза була здійснена, то вона неминуче довела б до збройного конфлікту Греції з Болгарією і Албанією.

Ця справа є тепер предметом нарад міністрів Бєлоса, Бєліна і Шумана у Вашингтоні.

Комунікат

Конгрес ФМ АБН

У днях 27 і 28. 8. 1949 р. відбувся Перший Конгрес Фронту Молоді Антибільшовицького Блоку Народів Британської Зони. На Конгресі були присутні: 21 унітарно-національний представник від естонців, латвівців, литовців, білорусів, українців, словаків, мадярів, румунів, югославів, туркестанців і вароїв Цейл-Урау та 50 гостей. Конгрес закінчився святковим підписанням акту про заснування Філії Фронту Молоді Антибільшовицького Блоку Народів на Британській Зоні Німеччини.

Пресова Служба Фронту Молоді Антибільшовицького Блоку Народів.

Виставка французької книги у Франкфурті

В неділю, 11. 9. п. р., у Франкфурті відкрито виставку французької книги.

Андре Франсуа-Понсе, високий комісар Франції у Німеччині, промовляючи на відкритті цієї виставки, висловив побажання, щоб вона припала до крапного взаємопознання обох народів та їх культурної і політичної співпраці в ім'я миру і свободи.

Воєнна допомога Європі

Окрема комісія сенату ЗДА прийняла урядовий законопроект про надання кредитів на воєнну оборону іншим державам. На цю ціл призначено 1.314.010.000 доларів.

З цієї суми одна мільярд доларів призначений на допомогу державам-членам Атлантичного пакту, а 75 мільйонів доларів на боротьбу з комунізмом на Далекому Сході.

АТЕНТАТ НА БЕН ГУРІОНА

Під час засідання ізраельського парламенту одна молода людина намагалася вбити прем'єр-міністра Бен-Гуріона. Атака була розбита, і він не постраждав.

ПРИБУЛО НА 200 МЛН. ЛЮДЕЙ

В ООН обчислено, що тепер світ має 200 мільйонів осіб більше, ніж їх мав перед війною. Цим пояснювалося те, що в світі довгий час бракувало харчів. Продукція харчів у світі тепер не більше, ніж було перед війною, і харчів бракує.

Залежність світу від збіжки в Ризі і Злучених Державих носе різне подостатку корму через хімічну живину в Шівній Америці.

Німеччина між заходом і Кремлем

Вибори до Бундестагу та укомплектування західно-німецького уряду становлять перше питання, значення яких сягає далеко поза межі сучасної Німеччини, і яких, в наступний час, не можна обминути. Розвиток внутрішніх відносин у Німеччині залежить від відносин німецького народу до інших націй, між напівками. Найбільше жерево трагедії німецького народу, яке позначилося з вступом першої світової війни, є в його геополітичній становищі між західними державами та московською деспотією. Стале порозуміння й співробітництво Німеччини з царською державою було неможливим наслідком того, що Німеччина перероджувалася шлях традиційного московського загарбництва на Заході. В якій мірі політика царської Німеччини була відповідальною за те, що західні держави не могли ніколи зрозуміти взаємно суть німецько-московських відносин, є питанням, яке лежить чим можна тепер розв'язати. Для оцінки відносин між національно-соціалістичною Німеччиною і московською деспотією є мізерним той факт, що націоналістичні соціалісти прийшли до влади приблизно 15 років по вступі більшовицької жовтвеної реакції. Причини першої і другої війни були відомі, ті ж самі. Унаслідок цього не викликає сумніву, що сучасні відносини між західними державами і московською деспотією ризикують в засади дуже мало від німецько-московських відносин перед другою війною.

Різнця в геополітичному характері. Сучасна Німеччина розвиває між західними державами та Москвою, — саме це творить зміст не лише внутрішніх німецьких, але й значних європейських, а навіть світових питань. Відносно незнання участі німецького населення, а особливо молоді, у виборчій боротьбі і досить значна участь у самих виборах, доводять в деякій мірі, що німці цікавлять значно менше господарська й суспільно-політична організація західної частини їх країни, ніж відновлення територіальної єдності Німеччини. Захоплення, з яким берлінці боролися проти більшовицької небезпеки московської окупації, стоїть також в характері

ній протизв'язі до невеликого зацікавлення передвиборною боротьбою. Бродяча совєтська пропаганда за єдність Німеччини має дуже великий успіх між німцями, бо вони їй зрівняють загарбання Москвою східних областей їх території, які хочуть мати під владою Німеччини під владою Москви. "Демократичне виховання" німців також значних результатів не досягло, поки демократія не вкаже їм шляху до об'єднання німецьких земель. Демократія має скупити нації, але не напівки. Коли демократичні інституції не забезпечать нації безпеки, їх заступають єврейські ставом і у Великої Британії. Коли сучасна комуністична Німеччина не наблизить її до згоди

обох частин держави, вона втрапить божу вартість для німців, навіть тоді, коли б вони думали лише про свій матеріальний добробут, бо упрямство західної Німеччини мало згоди до життя без її східної хліборобської частини. Великого значення тут не має, чи крімшлях можлива історія творити окупацію, яку східну частину Німеччини в "зародку демократії" і формально, чи ні. Вони й так знамали всі умови відносно Німеччини, сніжондрованим окуповану ними частину до звичайних торгів включно та запровадили в ній жорстокий лад терору. Тому німці не можуть зрозуміти, чому західні держави намагаються так розпучливо дотримати

перобрання зобов'язань щодо знешкодження фабрик, коли москвини й не гадають їх дотримувати? Як для військових націй Заходу, так і для поневолених націй Сходу не байдуже, яку роль відіграватиме Німеччина по виборках у боротьбі західних держав проти московської деспотії; чи зламав в залізній заслоні (оборона Берліну) буде поширено й поганьблено, чи ж напівки, ціла Німеччина зробиться великим транзитом для імпорту заводу московських сил на Францію і Великої Британії. Виборча поразка німців "комуністів" значно дуже потішача, але її було б дуже легко вирівняти на морі Москви шляхом байдужості, яка охопила б за-

хідно-німецьке населення, коли б німці не дістали жодної конкретної згоди вжити чинну участь в об'єднанні їх країни проти Москви. Це змагання тим більш оправдане, що московська окупаційна влада в східній Німеччині не лише реобудовує у військовій формі такої ж політичної віддані для можливого нападу на західну Німеччину, а й вживає їх уже тепер як ударні частини московського імперіалізму на Балканах.

Сучасне перетворення західних смуг Німеччини в одну демократичну одиницю кладає особливе наскладення на несприятливі похищення не лише східної Німеччини, а й всіх положених даї на сході країни під владою Москви, які не мовлять між ціла Німеччина належать до європейської європейської і світової культури. Створення частинної німецького парламенту угадувалося ще раз безглуздо розірвання Німеччини, Європи і цілого світу, спричиненого московським загарбництвом. Західно-німецький Бундестаг довів поновлю неможливість якоїсь співпраці між західними державами та московською деспотією в Німеччині, як і в якійсь іншій країні чи на міжнародній території. Совєтська преса з 16. серпня заявила, що "так звані вибори до Бундестагу відбулися за наказом і під терором західних держав", а це значить, що московський уряд не має найменшого наміру визнати правосудність нового західно-німецького представництва, не кажучи вже про можливість утворення загально-німецького уряду на демократичній основі. Отже, скляння Бундестагу збільшить безпосередньо відносини західної Німеччини від східної та спричинить загострення боротьби між західними державами та московською деспотією. В таких обставинах жоден Бундестаг лише в тім разі мати авторитет в німецькій нації, коли стане на чолі його в боротьбі проти московської окупації. В такому разі жоден Німеччина зобов'язана, під оглядом геополітичними, з якихось чинників між західними державами та всіма націями поза залізною заслоною.

М. Бродович.

ПОДІЇ ТИЖНЯ

Смерть визначних французів
В останньому часі французький народ втратив кількох своїх визначних сил, смерть яких є болючою втратою не лише для французької, але і для світової культури.

І так, померли:
Андрюс Нодо, великий журналіст, автор багатьох славних книг — репортажів із різних країн світу.
Людвіс Декла, славний письменник, президент Академії Гонкурів.
Отель Леон Мерклен, головний редактор паризького католицького щоденника "Ля Круа".

Фредерік Дефур, відомий журналіст і письменник, основник "Ле Нувель Репер".
Анрі Рабо, композитор, автор багатьох опер, в тому числі одного з найбільших шедеврів сучасного театру — "Марф, швед з Каїро".

Процес фон Манштайна
Препс проти маршала фон Манштайна в Гамбурзі, який почався був дуже сенсаційно, відбувається далі вже без сенсацій.

Суд приступив до відчитування різних німецьких урядових документів та знаєнь свідків, які дуже обтяжують обвинуваченого. Між іншим, один свідок утвердив, що він бачив напад фон Манштайна віддавати йому годинники розстріляних жінок для пішійого розподілу поміж воїнів підпорядкованих йому частин.

Нова конференція «чотирьох» у жовтні?

За деяких похідомленнями з Вашингтону, в жовтні п. р. мала б відбутися нова конференція міністрів закордонних справ чотирьох могут.

Винищевський віприниш прибути на загальну сесію Об'єднаних Націй у тиждень після закінчення економічного нарад у Вашингтоні.

Всі ці погодики треба приймати з великим застереженням.

Смерть Рікарда Штрауса

8. 9. ц. р. помер у Гарміш-Партенкірхен, у Баварії, славний німецький композитор Рікард Штраус. Він прожив 85 років.

Головні його композиції — це опери: "Кавалер Ружі", "Олена з Греції", "Електра", "Сальомея" і "Арабелла".

Крім цього Р. Штраус був автором симфонічних поем "Тіпс Ойменшліс", "Метаморфоз", "Смерть і переживання", "Дон Жуан", "Мекбет" та багатьох інших.

Новий протест архієпископа Берана

Архієпископ Беран звернувся з новим протестом на адресу уряду ЧСР проти його втручання у внутрішні справи церкви.

Міністерство народного виховання призначило д-ра Гусека урядовим контролером при архієпископській адміністрації. Д-р Гусек шерестує часто свої повноваження контролера і виконує функції, які може виконувати лише архієпископ.

Католицьке духовенство ЧСР протестує проти намірів уряду видати закон, який підпорядкував би цілком церкву державі. Цей закон має бути ухвалений на найближчій сесії парламенту, але починається в жовтні п. р.

В останньому часі алади арештувала знову кількох високих церковних діячів.

Совети відбудовують німецьку «Люфтваффе»

За дозволом і з наказу совєтської окупаційної влади в східній Німеччині, колишній гітлерівський генерал фон Бек проводить реституцію всіх тих літаків, що скупали колись у німецькому летунстві. Це свідчить про те, що Совети відбудовують «Люфтваффе» — німецькі повітряні сили.

На численних летовищах Саксо-

нії, Тюрінгії і Прибалтики заважає в останньому часі посланий рух. Американські і британські військові чинники не заперечують цих повідомлень, але відмовляються надати про це справу докладніші дані.

Павло Лисенко етік до ЗДА

Павло Лисенко, визначний український премисловий хемік, брат останнього біолога Трофіма Лисенка, етік до ЗДА.

Павло Лисенко перебував деякий час у Німеччині, а тепер йому почастили візити до американців і переїхати за океан. Він заявив, що в Совєтському Союзі немає передумов для вільної наукової праці, і вочевіш перебувають під диктаторським політичним, амбітним, але акомпетентним у наукових справах. Ці політики перешкоджають тем його дослідів і зламали його кар'єру.

Великі американські маневри в Німеччині

6. 9. ц. р. у Німеччині почалися великі маневри американських військ, розраховані на час двох тижнів.

У маневрах беруть участь 110 тисяч воїнів усіх родів зброї. Іх завданням є відбити напад ворога зі сходу і південного сходу. Воєні дії відбуваються на просторі 600 квадратних кілометрів.

Маневрам пригортаються численні закордонні військові етати. До Німеччини прибув теж маршал Монтомєрі, щоб безпосередньо саідувати за ходом боєвих операцій.

Оборонні боєві дії проходять успішно. Після знищення ворожого наступу у віддалі 18 кілометрів на схід від Рену, західні війська розпочали успішній протинаступ, відтискаючи ворога на схід.

Світова преса прислуговує багате уваги і місця цим маневрам.

Помогіть студенту!

ВЕРЕСЕНЬ — МІСЯЦЕМ ПОСЛІДНОГО ЗВЕРНУ НА ДОПОМОГУ УКРАЇНСЬКОМУ СТУДЕНТСТВУ, НАУОВЦЯМ І ФАХІВЦЯМ

Українські Громадяни!

Погорітими традиційна вересенью послеза збірка в користь наших студентів, науковців і фахівців до бігача хінця. Всіх, хто не має нагоди скласти свої логти, просимо зробити це до кінця цього місяця, щоб можна в означеному реценції закінчити збірку.

Жертуйте всі, складаючи хоч би найскромніші пожертви.

Вік висоти зібраних нами фондів залежатиме доля кількох сотень високошкільних студентів.

Допомогіть їм закінчити свої студії!

Збіркові листи пристою використати до кінця вересня й надіслати їх не пізніше 10. жовтня п. р. до "РОДУС-У". Фюрт. Давіель-Янштрассе 1/III, а збірні гроші не рекоздувати поштовою складаними на базове conto 13209 в Баверію Фералінсбах, Філіяль Іп Фюрт (Бавері), ч.: 2293 Постшекамту Нюрнберга.

Кодус.

КОМУНКАТ УКРАЇНСЬКОГО МИСТЕЦЬКОГО ТОВАРИСТВА

Управа КУМТ-ва в Парижі доводить до загального відома, що з датою 4 вересня п. р. Хор Товариства відновили, закінчили перерезу, підготовку праці до принахильності виступів.

Співаки, показав, відбуваються щопівніч, від 4 до 6 години вечора, в помешканні на 5, rue Gasnie II, метро: Мартен Надю, Париж 20.

Прийом співаків і співачок продовжується там же щопівніч, від 3 до 4 год. вечора, на попередньому пробою.

Увага: Співаки і співачки, особливо з молоді, мають рідку нагоду проїхати школу музики і співу під проводом досвідчених професорів.

Користайтеся з цієї нагоди!

ЛІСТ ДО РЕДАКЦІЇ

Вияснення

д-ри Дм. Донцови

Шановний Пане Редакторе,

Не відомо, премо, умістивши в Вашій шпал. часопису цього листа:

За останні місяці комуністична преса і преса т. з. "меланкіянів" відірвалася проти мене систематичну гангстерську кампанію, подібно до того, яку 17 літ у Львові проводили проти мене отверті (А. Крушельницький) і замасковані (Мих. Рудницький) більшовицькі агенти.

Чому цю кампанію ведуть комуністи, — ясно. Не всім ясно, чому її ведуть "меланкіяни". Тому хотів би висвітлити тут підложжя тої нагітня. Причин її такі:

1) В 1940 р. полк. Андрій Мельник звернувся до мене з листом, запропонувавши співпрацювати з ним і з "меланкіянами" взагалі;

2) в 1942 р. полк. А. Мельник знову і особисто (при принахильності зустрічі на вулиці) і через п. Д. Андрієвського, що прихилив в тій цілі до мене, — запропонував прийти до нього;

3) в 1948, по моїм прибутті до Монтекарло, голова Торонтоського УНО, п. Гузлай, запропонував мені за вечеру, суггерувавши мені навазати контакт з часописом "меланкіянів", "Новим Шляхом", і з групою полк. Мельника в Баварії взагалі;

4) тої ж, тодішній голова УНО в Монтекарлі, п. Гіліччук кілька разів намовляв мене вступити до УНО;

5) в 1948, під час його виступу в Монтекарлі, п. Д. Андрієвський, головний "ад'ютант" полк. Мельника, прислав до мене трьох "меланкіянів", запропонувавши прийти на його виступ; їм же ж, п. Андрієвський, пізніше приходив особисто до мене, закликаючи "виступити мої відомостями" до організації, що входить до КУУ-у, спеціально до о. Кушніра (який в той час "заборонив" мій виступ в Торонто); п. Д. Андрієвський тої ж ватавляв, що в разі задоволення його бажання, ухвалюється прийняти ту хвалю доповіді (в радіо і в пресі), яка тої поспішлася на мене в Америці і в Канаді.

Короткі вісті

● Вихає Британія і СССР підписали торговельний договір, на основі якого Бел. Британія одержить один мільйон т. совєтських харчових продуктів у заміну за промислові вироб. Договір важний від 1. 9. ц. р.

● У східній Трарії відбулися великі маневри турецьких сухопутних військ і летунства. Завданням маневрів було перевірити, чи турецька армія зможе відбити ворожий напад від сторони Балканів. Маневрах пригортає президент республіки Ізеноу і члени британської та американської військових місій.

● Етіопія (Абіссинія) зажадала від Італії видати їй маршала Бадо-

6) на моїй відвітці в Гамільтоні в 1949 р., голова місцевого УНО, п. Божик, првсугував на відвітці, запропонував прийти до нього і навазати такий чиним контакт з УНО.

На всі ці запрошення і сугестії я дав відмовну відмову. Оце я був лияв гангстерської проти мене кампанії "меланкіянів", — проти людини, яку, мабуть, не вважали "різном" і "націоналістичним шкідливим", коли банастаючи намагалися для своєї групи позискати?

З огляду на те, що гангстерська кампанія тих павів проти мене не припиняється, уважаю потрібним висвітити загальному П правду причини та її моральну вартість.

Дякуючи за уміщення цього листа, остаю з правдою пошаною.

Др. Д. Донцов.

ію і Грарції як воєнних заочинців. Італія не має під цю пору дипломатичних зв'язків з Абіссією, тому загальне додання цієї останньої не прийняла до відома.

● В Стокгольмі відбулася конференція міжпарламентської Унії, в якій взяли участь 300 делегатів від 30 країн.

Темною нарад конференції, що тривала п'ять днів, були такі справи: оборона і зміцнення миру, Атлантичний пакт, Варошська унія, економічне піднесення, охорона матерії і дітей.

● Демографічне бюро ЗНА подає, що 15 мільйонів англійців мусять емігрувати в Англію, щоб там міг настати добробут. Ці 15 мільйонів можуть випхати до Канади і Австралії.

● Радіонисильня Вулантеш надає, від 7. 9. ц. р., вісім разів денно акції сербською й хорватською мовою, звернені проти режиму Тіта.

● Банда озброєного Джалієлі хаді ді на Сиддлі, і поліція ніяк не може дати собі в лезу руку.

● Роберт Марф, кол. політичний діяч американського військовий правління в Німеччині, іменований тепер амбасадором ЗДА у Брюсселі.

● Совети відірвали на полк Цістердорф, на північ від Відня, нові джерела нафти. Одне джерело дає вже перебічи 900 тонн нафти щодня.

● Наукова експедиція під проводом д-ра Смітта, яка розшуквала

на горі Арарат до кожного Нод, припинила покинути свої розшуки, не знайшовши нічого. Д-р Сміт заявив, що в майбутньому він вирушить на нові розшукування.

● До Бейруту прибула комісія ООН для економічних студій на середньому Сході. Комісія перебуватиме на середньому Сході протягом місяців тяжких.

● Парламентський парламент являв одностайно д-ра Фредеріко Палеза президентом республіки, на місце Мольса Лопеса.

● Денаціфікаційний відділ французького військового правління заархував д-ра Гуго Клебера, славного конструктора "Сендвіча", до каторгії "не виняток".

● Революція в Болівії триває. Під пошуку великої бої на здохнуття міста Санта Круза, опанованого повстанцями.

● З Батавії повідомляють, що на території Джанджарта, в Індонезії, відбулася пожежа чуми. Вже заповнено 120 смертних випадків.

● Совєтська влада провела сувору чистку серед персоналу Радіо-Ворлін. Директора цієї радіостанції, Мосенко, арештували як "показника буржуазного Заходу" та за те, що хотів одружитися з німкенню.

● 11 ц. м., в дні відкриття 25-го міжнародного ярмарку в Марселі, трамваї цього міста астрайдували, домагаючись підплати заробітної плати.

● На верхах д'Аррон, у Піренеях, появилася тічі вовки, що спричинили поважні шкоди в отарах овець.

Новоприбулі вояки УПА розповідають...

І знову дві групи УПА прибули до Баварії. Вночі з 19 на 20 липня 1949 р. прибула одна група, кілька днів пізніше — друга. Під час їхнього рейду через Польщу та Чехословаччину вони мали кілька сутичок. Перша група мала втрати. В бою з чесько-польськими заставками загинули стрільці Стріла. Розмовляючи з командиром цієї групи і стрільцями. Із них поїхали про стан на Рідних Землях, Польщі і Чехословаччині підтверджувати інформації, які ми вже оголошували. Перегородимо до інформації, які відносяться до часу їх перебування на Рідних Землях.

1. Де під сучасну пору діє УПА?

Терен дії УПА подати не легко, його можна тільки описати. Це тому, що спосіб, ці методи дії УПА в різні, залежно від обставин і від терену. Коли говоримо про терен дії УПА, то мусимо перш за все нагадати про відносини в "більшовицько-московській поліційній системі" і в зв'язку з тим про суспільно-політичні відносини в окремих областях України, а навіть цілого СРСР. Коли я Вам скажу, наприклад, що УПА діє сьогодні в Москві, чи в Казахстані, то Вам це видасться фантазією. І не тільки Вам, а тим часом в цій же Москві, що в Казахстані, чи в Україні, значить їх там розкидані, чи розлітаються. Знову, з Казахстану цілі групи ми одержали листівку, доручену більшовицькою поштою, в якій стояло чорне на білому: "Тримайтесь, хлопці, і бійте більшовицького гада. Ми тут тримаємося з душком про нас. Болшевіки ми боляки не вистали в Казахстані, але тепер бачимо, що і тут можемо працювати для визволення України. Намі суди казали внаслідок більшовицької націоналістичної і расистичної причини. Вони знають про боротьбу УПА і тому українців полюблять і їм помагають. Тепер для нас нічого немає вже страшного". Лист кімнатський привітом: "Слава Україні!" Оже, немає сумніву, що тереном дії для ідей УПА є цілий СРСР і вони всюди знаходять прихильний ґрунт.

З цього погляду годі тереном дії УПА називати тільки ці області, де діє збройно-політичне підпілля. Воно діє там, де тереном умови на це дозволяють. Збройно-політичне підпілля, яке є, саме по собі, активним рухом спротиву проти російсько-більшовицької системи насили, самим своїм існуванням окрім пасивних спротивів народів СРСР. Можу Вас застерегти, що в цілому СРСР відомо про дії УПА і про ідеї, навіть в дуже віддалених від України областях, кружляють, до певної міри, легенди. Було б одячне помилкою думати, що УПА не організує цього пасивного руху спротиву. З різних причин люди УПА перебувають сьогодні в різних місцевостях СРСР. На Україні в зоні в Одесі, на Криворіччя, Дніпропетровщині, в Харкові і Довбасі. Вони мають там конкретні завдання і в міру можливості їх виконують. Таким чином, дії активної і пасивної спротиву мають свій окремий поділ і свої окремі функції. Вони не раз зустрічаються одні з іншими, але вони не раз доповнюють, а не раз діють окремо, зовсім незалежно від себе.

В усіх цих системах дуже важливу роль відіграє належна організація зв'язку. Треба сказати, що Головне командування УПА зуміло розробити справно діючу систему зв'язку збройно-політичного підпілля з окремими його елементами, чи групами розкиненими по всій Україні. Система ця охоплює різні можливості, про які було б передчасно тепер говорити. Можу, однак, сказати, що за два роки існування зреформованого середку пропаганди УПА, що, між іншим, знає і друковану пропагандну літературу, яку люди транспортують і поширюють по всьому СРСР, середок пропаганди і цілий пропагандний апарат не має помітних втрат, які могли би загрожувати його роботі. Більше того, поставили на ноги весь свій поліційний апарат, щоб викрити середок і довідатися про всі методи розповсюдження пропагандної літератури, але досі, одначе, це не дало їм бажаного результату. Цим можна пояснити, що листівки УПА поминаються в різних місцевостях України і всього СРСР. Листівки друкуються на українській і російській мовах. Вони є, значить, короткі змістові, цього вимагає від них техніка (губерніація), а майже завжди на зміст говорять рисунки (дереворит). Наприклад листівка УПА, звершена до інвалідів, "визначеної" війни складається з рисунку, що показує їхню жалюгідну обстановку (інвалід лежачи в руці і пір, але їй без протезу, просить хлібця на вулицях міст) і короткого змісту, який ядерно показує причини такого стану і вказує вихід з нього. В арміях УПА мені доводилося бачити таку інвалідську листівку, на якій фотозображення було написане: "Спасибі вам, хлопці, що заступаєтесь за нас, беззахисних". Це не одні, зрештою, локалі відомої пропаганди УПА.

2. Чи можете сказати щось більше про ці частини УПА, яку називають збройно-політичним підпіллям?

В історії УПА виразно відрізняються два періоди. В першому періоді, що тривав за часів німецької окупації і до славнозвісної більшовицької блокади на території 1945-46 року, за більшовицької оку-

пації існували т. зв. "упіські республіки", тобто терени, що були всесильно опановані УПА. Наприклад: "Гуцульська Республіка", "Чорний Ліс", "Волоська Січ" на Косівщині, а також. В українських землях за лінією Керова такий стан тривав до повстання 1947 року. В умовах існування "Упіських Республік" могли діяти великі загони УПА, силою куніа, або сотні з легкою і важкою зброєю. В другому періоді Головне командування УПА звернуло основну увагу на політично-пропагандистську боротьбу, ведену малими відділами і підділками УПА, що мали бути прикриті до повстання теренів, де мали свої бази (магazines харчів, зброї, одягу і ліків) і повинні були перебувати в постійних рейдах. Хоту підкреслити, що реорганізація великих загонів і куренів на дрібні відділи і підділки УПА, що одержали свою нумерацію і назви (напр. підділки "95", "96" і т. д. в українських землях за лінією Керова), своїх командирів і зв'язки до закріплення за ними теренів, відбулася ще в 1945 р. перед блокадою. Це було причиною, що блокада не дала тих вислідів, яких більшовики від неї чекали. Це перетворило переважачий сил загони УПА розсипалися на дрібні відділи і підділки й відійшли зв'язками до своїх теренів. Більшовицький наступ вдарив в порожнечу.

Основною вимогою тактики УПА під сучасну пору є оперування якнайменшими групами, при різноманітному охопленні своїми діями якнайбільшого терену. Така тактика уможливила збройним відділам еластичність в дії, робить їх незалежними від більшовицьких гарнізонів і уможливило дію на широким просторах. Оже, такі відділи УПА перебувають в постійних рейдах по зв'язках собі маршрутах і зв'язках, не зв'язаних на несекретний чисельний склад, тримають в напруженні більшовицькі гарнізони і виконують поставлені завдання.

Головне завдання таких відділів: пропагандна акція, яку вони ведуть під час своїх рейдів своєю появою, гуртанням, візитами і пропагандною літературою, знищення поліційно-терористичних точок опору ворога, визволення зв'язків і зв'язків, акції саботажу, наприклад під час голоду, яку популяризує розбавлення харчевих магазинів і роздача харчів голодуючим. Існують окремі підділки "месників", які спеціалізуються в атаках на найбільш знаменитих представників окупаційного режиму й визначних "апаратників". Традиційно вони називають до куреня "Месників", що існував до 1946 року. Зброя месників є по найбільш вражливих місцях союветського режиму, бо ліквідує найактивніших і найгрізніших представників московської окупаційної влади на Україні. З руки "месни-

ків" згинув, напр., в Тяжесі коло Станіславова керівник широко-закроєної блокади проти УПА ген. полк. військ МВД Москаленко разом зі своїм штабом. Кошикий старший лейтенант союветської армії Таран командував групою "месників", яка складалася виключно з кошикий старшин і білців союветської армії. Вони мали незвичайний успіх. Знання мови, відносини в середовищі окупованих, винахідливість і очайливість окремих білців уможливила їм переведення найважливіших закладів. Такіх груп було більше. Такі групи заходили в мундари більшовицьких старшин до установ або ресторанів і перебували там так довго, доки не з'явилася бажана особа, на якій виконували атаку, викликували стрілянину й безслідно зникали. Серед цих груп визначилися також жінки. Осіб жінкам в одному з районних міст закинували провід місцевого МГБ. Атакувальниця була дніпропетровська Тамара, що дошшич час з дорученням УПА перебувала в товаристві цих більшовицьких зельмож. На жаль, вона згинувала під час виконання цього атакату.

3. Як в тих умовах можуть працювати керівні осередки УПА?

Основна праця керівних штабів визвольного руху, вищих і нижчих команд УПА пропагандних осередків, штабів, апек і т. д. ведеться в спеціально зроблених приміщеннях під землею. Ці приміщення будуються в найбільшій тайні, і про них знають лише ті, що в них перебувають. Кожне приміщення під землею побудоване за іншим зразком. Крім того, будуються так, щоб вони забезпечували вигідний спосіб прожитку і давали відповіди умови для праці. В цих приміщеннях знаходяться власне керівні центри підпільно-збройної боротьби, тут виконуються основна частина підпільної праці, друкується підпільна література, виготовляються потрібні документи для курерів і зв'язок, тут містяться канцелярії, друкарні, штапти, аптеки, магазини тощо.

В конструкції кріпів повстанців дуже важливі й через те вони мають дуже різні форми і вигляд. Завжди вони мають відноцні пропорції основним вимогам: безпеці, гігієні побуту й гігієні праці. Про багаторічну форму конструкцій хай свідчать факт, що під час виниклоу МГБ-встві спеціалістів по пошуку кріпів в Станіславові, 1948 року, інструктори поклали курсантам 76 різних, знав їх конструкцій кріпів. Це, розуміється, кріпів, які їм досі вдалося відкрити.

Описи кріпів появлялись дуже часто в більшовицькій пресі. Наприклад підземного штапта УПА, з його операційною базою, аптекою, залами для хорих і за ними переробковий і в загравний пресі. Щоб краще уявити собі таку кріпку, подано один зразець конструк-

ції кріпки, який вже відомий по-гоголю.

Кріпка поміщалася в горбі над хлібом глибокою річкою. Горб був покритий лісом. Кріпку будувалося шляхом дуже впертої праці від річки. Зразу викопано пещеру, в якій могла вміститися одна людина. З часом її поширено до цього, що людина могла стояти на цілій аріст. Викопували землю викопували в річку. З часом пещера шляхом впертої праці поширювалася в горб. Коли кріпка була готова, то вона мала 6 прихильних висот до двох метрів: магазин 2 на 4 метри, спальня 2 на 4 м., кухня 2 на 3 м. канцелярія 2,5 на 3 м., щитовий стілець знову 2 на 3 м. й вилізьте з підпівом в річку. Всі кімнати були покладені коридорами, якими можна було вигідно пройти. Кімнати й коридори мали стіни з дошок, вибиті білим піском. Вхід до кріпки був від річки. До входу треба було підійти човном і поруч корча влізати до добре замаскованого пещери. Запасний вхід був проведений під землею у ліс. Кожен входу й виходу до кріпки були заховані міни. На випадок відкриття кріпки ворогом, залоза відповідала міни, щоб зчепити серед ворога людину, або незалежно йому розкопувати кріпку. В цей спосіб залоза могла придержати ворога до ночі і під покровом ночі, або навіть серед дня, пробивався з окруження. Приміщення освітлювалося карбованими лампками, чого, однак, не треба вважати за правило, бо багато кріпок мало нафтові, свічкові освітлювання, були кріпки з денними освітлюваннями чи навіть електричними. Варпан лічку, влітку в кущі на дровах, змивав на спротивних кущах, бо сажа осідала на стіну, який також танув, і це могло зрадити місце кріпки. Вентиляція кожної зали була повністю забезпечена щілинами, що проходили назовні. В цій кріпці поміщався пропагандистський осередок однієї з кур УПА. Будова цієї кріпки зайняла 3 місяці часу, але пізніше кріпів на дві кімнати будували вже впродовж одного тижня. Кріпка, що я її описав, не була вершиною кріпівської техніки. Це був, так би мовити, модель 44. 45 р. Нойшій моделі визначилися, як наприклад на Хрещатці, куди більшовики внаслідок цього, не говорячи вже про штапти в Труханові, повіт Стрий, що випадає свідченням комфортом, який до краю вража більшовицькі, коли вони нам заволоділи. Цим штаптом командував жид, лікар УПА, Кум. Він застосував у штаптованні цього штапта всю техніку, яку в будові кріпів розвивав жид під час нацистського переслідування. Думаю, що про кріпів УПА буде колись обширна література.

4. Чи можна знати, друже Командире, як Ви провели останні місяці свого побуту на рідних землях?

Зиму 1948-49 року я провів у кріпці. Наша кріпка була похована в терені мало опанованому

В. М. — к.

Українська сіль в оці Москви

НЕ випадково сталося, що в 1938 році за УІП Міжнародному Конгресі істориків у Цюриху загаль українських істориків-дослідників був репрезентований двома українськими істориками-медієвістами, — покійним професором Коркубою (помер у союветській в'язниці в Львові в 1947 р.) і покійним професором Б. Петровським. З їх доповідей на Конгресі в темі даної найважливішої середньовічної княжо-державної історії доповідь професора Коркубу була покійним учнем вибрана репрезентативною від української історичної науки перед сотнями чільних істориків усього світу.

Покійний професор Коркуба, знаменитий дослідник і знавець багатьох ділянок нашої історичної науки, зокрема княжої і княжої державних періодів, доповідав на Конгресі зі своєї багатоглобальної темі не про інше, а тільки про "Домінуюче (називаю) становище Галицько-Волинської держави на сході Європи в 2-й половині XIII ст." (тобто за короля Данила). На Конгресі не було тоді істориків з підкозських країн, які були урядом СРСР сюди не допущені. (Інформації по проф. Коркубу на Конгресі у львівській газеті "Діло" з 4. 9. 1938.).

Десять літ пізніше, в 1948 р., величезна українська Галицько-Волинська держава XII-XIV стол. ста-

ла "сіллю в оці" союветських істориків і їх назив, черговим об'єктом наступу їх люті. В союветських журналах і газетах якийсь М. Петровський гостро скритикував у своїй статті під назвою "Американський професор в ролі фальсифікатора історії України" появу "Історії України", виголої по-англійськи ширим правлячем українського візанто-лого народу, почесним доктором Українського Вільного Університету в Мюнхені і професором Колумбійського університету в Нью-Йорку. Кієлянським А. Меньшиком. Нам не цікаво непереривати лайка Петровського на проф. Меньшика, поважаючи безсильно, впливаючи з глибоко зранених виданям проф. Меньшика червоних грабінських пошуків гордоців у союветських істориків.

Найбільш суттєву "зауважку" квітесенцію з "полеміки" Петровського подає нам журнал Наукового Т-ва ім. Шевченка в Мюнхені "Сьогодні і Минуле" за 1949 рік, ч. 1-2, на стор. 117. Цитуємо дослівно місто з журналу НТШ разом з висловами Петровського, що їх тут підкреслюємо:

"Новим (каже журнал НТШ) є хіба те, що тепер в особливим запланом говориться, ніби історія України починається по заході Київської Русі.

"... Українці, українського народу

тоді це не було: українська народність утвердилася, як відомо, приблизно в XIV столітті". (Відомо хіба тільки союветським петровським). Не можуть примирятися (каже журнал НТШ) з тим, що українці раніше від росіян стали державним народом. М. Петровський заперечує значення Галицько-Волинської державності XIII - XIV стол. і оголошує, що державність "визначено буржуазних націоналістів". Стільки журнал НТШ.

Випадки такі "ваукові" твердження більшовицького фальсифікатора загрозливої української історії, ми пригадаємо собі подібні твердження про принципи, основні питання української історії, які виступили в "Історичних працях" нашої тави емігрантського соціалістичного фальсифікатора історії України, — Ісаака Мазепи. Цей ж Ісаак Мазепа стверджував останнім часом, між іншим, таке: "За існування Київської держави... самі князі і бояри не мали асов виробови державної ідеології, не мали мати візної, ні державної ні національної свідомості". ("Пікстат нашого відкриття", т. I, стор. 35). "В ту Київської княжої держави... в ту далеку добу на українських землях панували не такі прихильні суспільно-політичні ідеали, що було б зовсім не до речі брати до добу за вихідну точку наших історичних традицій. Ажтеж, у Київській державі це не було навіть самого поняття ні про націю, ні про державу, як про якусь суспільну єдність". — "Наші середовищні кили... це думали про державні інтереси, бо вони були зацікавлені само-

в неіснуванні взагалі центральної влади для добра всієї держави. Ніякої ідеї єдності держави тоді це не було...". — В Ісаака Мазепи "наша історична традиція починається з тієї доби, коли вперше післался ідея незалежної української держави" (тобто починаючи від 1648 року, га. стаття в "Українських Вістях", 1949, ч. 46) та "за цієї доби" (від Богдана Хмельницького) "оперне в історії українського народу виникає ідея окремої української держави" (підкреслення Іс. Мазепи). "Але українська національна ідея народжується лише пізніше, а саме за козаччини..." ("Українські Вісті", 1949, ч. 45).

Оже, тоді коли Петровський хоче собі хвалити утвердження українського народу й народності на часи приблизно в XIV стол. та відчуває потребу заперечити Галицько-Волинську державу, як "видачу буржуазних націоналістів", хоча й не може ніяк промовчати самої назви цієї нашої кошикий держави, то Ісаак Мазепа, калачи на часи починаючи від XVII стол. (від козаччини) виникловою у нас уперше ідею окремої української держави й народу, з їх ідеологіями і традиціями для нас, зовсім хоча заперечити вагу і значення нашої української 500-літньої княжо-королявської, самостійної, суверенної і соборної великодержави. Зокрема, Іс. Мазепа діалом ігнорує мовчанням і заперечує нашу українську, в XIII-XIV стол., соборну Галицько-Волинську державу. Ми не маємо місця тут розкидати різні вело-

гічності та "історіософічні" суверенності в думаннях Іс. Мазепи.

У випаді, у визначуванні дати початків української державності, народу, його державно-національної свідомості, ідеології і традиції Іс. Мазепа зовсім безпідставно, зате тенденційно, в "легкій руці", хоча описувати, та ще більше, як Петровський, обкрітає на 200-300 літ, на нашу школу, що й ту дату, яку собі вигулює Петровський.

"Прогресивні" погляди Іс. Мазепи обговоримо іншою нагодою, тут же вертаємося до поважнішої і окремій небезпеки з боку Петровського.

Від союветських істориків Петровський гатить з гармат важкого калібру як у "вагуху", в нашу славу 200-літню самостійну, суверенну, могутню і соборну Галицько-Волинську-Київську державу XIII-XIV століть, єдину легальну добу української великодержави, яку так попервох і недбало, можна сказати, по-машинному, змалювати всі наші дотеперішні підручники української історії. Петровський "убиває" її для того, що саму Галицько-Волинську державу, яку доводило і безуспішно намагалися покласти істориків приграти до вола польської історії, ніх не мала і не має сил і запитати до "єдино-неділюського" воза великодержави також держави й більшовицької історіографії. Червоного і білого істориком Росії вдавалося і вдається часом експериментувати й фальсифікувати історію України в різних її періодах на користь Росії й її ідей,

В. М — к

Український „малий Катиль“ у Надвірній

22. червня 1941 року почався німецько-бolsheвицька війна, а везиючи з 1-го на 2-ге липня bolsheвицькі вояки в місто Надвірня, боїшли оточення німцями, які тоді вже були далеко на сході. Українське громадянство почало негайно організувати свої органи самоврядування та з подвійною швидкістю створило сітку тимчасових управ до обласної управи в Станіславові включно та при неможливості створення з добровільців поліції заведено швидко порядки та безпеку. Міжкіль двічі не прихотило нікого військовий, потім почали маляри неспокійно пробиратися на Станіславів, не сходячи, однак, із голівних шляхів та не відважувалися йти до міста.

Як при кінці липня стався похід, що до глибокої душі потряс громадянство Надвірнянщини та сусідніх повітів. В суботу 26 липня 1941 козари, які косяли траву на полудне злі міста під зіскою „Буковини“, зачепили косячою кобиту, що стирчала із землі. Виявилось, що це була збрита могила, де було поховано більше людей та тільки товстенькою верстною землею присипано. Трава вже трішки покрила цю могилу, так що вона не дуже видалася в око. Негайно заарештовано міліцію й пошвидкою Поштовою Управою.

В неділю 27. липня вийшли за місце представники вояки, міліція та судова лікарська комісія з фотографом. Збіглих багато народу; люди скоро повідомляти про цю знахідку й кожний, у кого bolsheвицькі вояки сина, брата чи батька, бігали, чи не вийшли його між замордованими. Було знайдено недалеко від цієї могили ще кілька могил (міжкільнади метрів від краю ліса) і всі вони були довжиною з кілька метрів і шириною на висоту чоловіка. Розкрити могили й найде-ше в кожній з них до 20 трупів, накинаних без порядку, плазавих доповзаннями ями в крові. Ожигнені в гущавині комуніки, міські управління, бачили також священники. З ліса не відокремлювало нікого пізніше, бо ліса були розорані якими-сь тваринами; руки більшість поклали на пов'язані дошким дором посто плечі. В деяких повітряні-вані павуки й інші частини кіля. Де-які мусили бути закопані не живими, бо мали нігті в'язані в тіло, поприкусані губи тощо. Богато в кашні одяг поклали всі одяжки, але всі в кого не було особистої довідки, тільки майже в кожного була посвідка-квитанція в російській мові про здачу в'язнем НКВД суми грошей в депозит тюрми НКВД Станіслав та число в'язня. Даше-де трупів мали при собі посвідки з їхніми привітаннями: Н. Павлике-

вич та Микола Садояні в Героїчності. В одного поклали потаку з привітаннями українських ідейців та селян з села в конячній Витязі. Багато документів не можна було вже відшукати, особливо тих, що лежали в спільних верствах і в особі промишляв. Дати кантацій були різні, деякі з червня 1941 року. Двоє мали при собі присуду смерті військового трибуналу з поученнями, що можуть робити апеляцію.

Всім було аж надто ясно, хто кого й за що мордував. Bolsheвицькі бачили нещуче татувати з в'язнями; вони сами лежали втекти від німців, отже попросту побубунали татару й навіть не мали часу згадати „конати свої жертви та краще приспати спокійно“.

Нарід цілком процесіями ходив під „Буковину“, плакав, шукав своїх рідних, але даремно.

Викопано 82 трупи, споряджено для кожного домишку та призначено масовий похорон на 8. серпня. На приняті почали копати братські могилу, кожний хотів бодай кілька разів зникнути землею, віддати тим свою посидку присуду мученикам. Розпалено класирів, співачкою про час похорону. Та малярський командир військової жандармерії заборонив всякі демонстрації, казав класирів похорити, передержав навіть трішки голошу управи Д-ра Бука О., а везе-го, що розпалено їх, задержав десь в арешті. Однак, не зважаючи на це, нарід наливав в неділю 8. серпня 1941 масово до Надвірної з далеких місцевостей пішки. Де-який район прийшов організовано з вітками, процесіями, трембітками аж з-під верхів Карпат (повал 60 км.). Класирів знову поклали. Жандармерія була безсилна. Народу прийшло найменше 20.000.

По похороні, що відбувся в найбільшому порядку, застав командир жандармерії українським властям, що не сподівався такого порядку. При копаних братських могилах привадили собі одні хлопці, що він бачив над Витязем, від сторони села Молодкова, як bolsheвицькі копали там ями вчором, а йому казали скоріше утікати з хорошею з пасовища, не оглядаючись, бо будуть стріляти. Шшов він тоді туди з міліціантом і скоро віднайдено ще дві могили до 20. 2 метри, але через спеку повіт лікар не дозволив відкопати тих двох могил. Іх викопано вголом до приходу німців до Надвірної, але була до поховання жовтня 1941 під малярською окупацією. Найде-ше там ще біля 30 трупів

„Сильні духом“

(СОВЕТСЬКА П'ЕСА НА УКРАЇНСЬКУ МОВУ)

На основі книжки спогадів Д. Мехведзе про рейд советських партизан в Україні „Це було під Рівним“, драматург А. Гребін написав п'єсу „Сильні духом“, що „вперше йде тепер з великим успіхом у Воронежі“.

Хто читав „Варона Мехведзе“, тому, без перебільшення, буде зрозумілим образ центрального героя „Сильних духом“ Кузнецова. Він, володів німецькою мовою, пробрався (на наказ советського партизанського штабу) в Рівне, де „гітлерівська верхівка задувала зробити свою українську столицю“, і, передокинувши в німецького офіцера, „випустити гітлерівців і українсько-німецьких націоналістів у їх кабінети“ (діалоги, українські націоналісти мали „кабінети“ крижиків в лісах, де, на жаль, Кузнецов не побував); він говорив з самим Ерихом Кохом (але чомусь цього вже не вийшло). „Кох“, як писав „Огоньок“, ч. 33, „ніщо супроти сталінського виховання Кузнецова“ (це правда).

Вихідці п'єси переходить з мелодрами: пробитий німецькими кулями, Кузнецов, перед смертю, вигукнувши декларативну з „Пісні про Сокола“ Горького.

Як-не-як, для відбувся на Україні. Тому й дивити тут багато українізації, між ними „одні українсько-німецькі націоналісти Савура“. Російсько-советсько-мозівистичний „Огоньок“ надивився навіть на артиста В. Флоринського, що той „недостатньо ліксово, дуже вперекозливо рокирив образ Савура“. Артист Флоринський мусить хіба ще ватати на себе маску удава, щоб доглянути „Огоньку“ сподобатися.

Гітлерівський „своя думка“ Кузнецова — супроти образу українського націоналіста Савура — не переконує, а скоріше говорить, що діалоги має більше тієї сили.

Л.

Іх поховано побіч тих перших, що на їх могили стояв уже великий дубовий хрест з написом: „82 жертви bolsheвицького терору“ (3 розкази й похорони в селі).

Що казати на це товариші bolsheвицькі? Чи не будуть вони прозивати й тут, як у Латвійській справі, перекутати знову на когось другого? Документи стверджують, а свідки — в'язні „Тюрми НКВД в Станіславі“; маляр не сходячи зі шмигів до міста, а в'язні прийшли аж у колони жовтня 1941, отже, через 2½ місяці по похороні!

Освидінь.

Вільні люди у вільній країні

(ЛИСТ З ПАРАГВАЮ)

ГЛІВКОМ розчаруванням просякнутий лист групи наших скитальців, що його вміщено в ч. 23 „Часу“. Немає до правди діти: ставлення українського „допомогового комітету“ (якщо такої існує) до новоприбулих інвалідів, як бездушним назвати не можна. Але це діло совісті його керівників (чи то керівників?), і не про це нам хотілося б сьогодні писати, бо це дуже боляче.

Довгі роки перебували скитальці в катках ДП-таборів і забули про те, що таке воля. Ім тяжко і кроку ступити без опіки над собою, відкинувши від атмосфери „правдів“, „суспільної опіки“ тощо.

Парагвай широко відкрив двері для української еміграції, не ставлячи перед нею жодних вимог, але й не обіцяючи нічого. Республіка вільна, але це бідаю країною, де все в майбутньому. Вона потребує людей з міцною волею, енергійних, ініціативних, і тільки такі мають тут шанси на успіх. Люди слабі, що не можуть кроку ступити без допомоги інших, тут не потрібні.

Перший параграф конституції Парагваю говорить: „За який би усею людини не втратила свою політичну свободу, вона автоматично

стає вільною, ступивши на територію Парагваю“. І це правда. Ми рівноправні вільні громадяни. Це треба вжити цінити.

Що з того, що в Парагваї український промія виявився асептичним і бюрократичним? Не можна падаєти духом, як наші біді скитальці, що шукати в своєму листі, що вийшла б навіть повернувшись до Європи! Не психологія плаха, що виникла до тісної катині і хоче повернутися до неволі. Це психологія негідна синів хороброї й шлахетної української нації. Розчаруванням в особі, що репрезентує український комітет, вони свої розчарування переносять і на країну, що вперше за довгі роки дала їм справжню вільність.

З деталями місцевого життя легко приричитися (хлімат Парагваю, на який паріають скитальці, що писали листа, значно кращий, ніж хлімат Бразилії та Аргентини). Вільне сила воли, енергії та ініціативи! Забудьте про нездорову психіку ДП! Нам'ятайте, що на неосвоєних просторах Латинської Америки ви вже не ДП, а рівноправні люди.

Д-р М. Галицький

Українська пам'ятка в Регенсбурзі

У вересні цього року Українська Оселя в Регенсбурзі закінчує своє існування. З 1945 року жила тут постійно тисячі українців, і регенсбурська Оселя була весь час одним із найважливіших осередків українського громадського, релігійного та культурного життя в Німеччині. Тут існувало добре організоване шкільництво: УТН, гуманістична і торговельна гімназія, мучальна школа, народна, і дитячий садок. Діла тут театр, фізич УОМ, хор, видавництва та багато іншого.

Щоб зберегти пам'ять про перебування українців у Регенсбурзі, за починем голови місцевого відділу Катлицької Акції, проф. Голембовського, організувалися Громадський Комітет для вмурування пром'яної таблички в церкві св. Віта (Картган), де служили Богослуження і молилися українці греко-католицького обряду за всі роки свого тут перебування.

Громадський Комітет зайнявся так збірною грошей на згадану табличку, як поклаз і про її проект та виконання.

В липні липня ц. р. в церкві св. Віта вмурувало величаву кам'яну табличку (розміру 115 × 70), з написом (золотом і червоним) українською та німецькою мовами: „За волю і славу України молилися“.

Господа в церкві св. Віта в Регенсбурзі українці, що через переслідування комуністами Церквою й Народною мусили покинути Рідну Землю“.

Напис прикрашений хрестом і тризубом і датию 1945 — 1949. Табличку виконав, за проектом артиста-маляра Міроша Віласовського, німецький майстер проф. Ермер, з Регенсбургу. Посвячена пром'яної таблички відбулася 7 серпня ц. р. Із зібраних пожертв покрито всі кошти вивозання і вмурування таблички; решту розділено для хворих, СХС, Харітас і на уфудування одного приміщення Енциклопедії Українознавства для місцевої Теологічної бібліотеки.

Н. В.

▲ Пенсіатр світового імені, В. Гандсхит, говорить, що в 2.600 році на нашій планеті буде більше bolsheвицьких, як нормальних людей, в аскалор розквітну знання і техніки.

▲ Незабаром будуть в продажі годинники-радіослушачі, що вмикаються на руці, як звичайні металеві годинники.

▲ В 3.Д.А. входять в продаж копсерв, які закриває не в банках, а в прозорих пластмасових посудинах. Копсерв хоче бачити, що в аскалорі, — техніка уможливила і це.

Наша робітничча політика на еміграції

Переважає частина нашої еміграції тим чи іншим способом включається в промислово-виробничі життя чужих країн. Наші люди, в силу обставин (і часто — в відповідь до своїх схильностей і здібностей) становлять хліборобів, ремісників, робітників, інколи дрібними промисловцями, купцями і в той спосіб пабувають собі певне соціальне становище і засоби для існування.

Ці процеси включення наших людей в соціальне життя чужини свідомою волею і чином кожної людини й ліній нашої спільноти можуть бути скеровані для досягнення найбільшого добра кожної людини і цілої спільноти. Але, при зазначенні, ці процеси можуть йти й на некористь нам. Це тим більше реальна загроза, бо об'єктивні інтереси кожної країни нашого поселення в такій, що духовна, матеріальна і соціальна асиміляція емігрантів в чужому суспільстві є остаточною метою кожної країни.

Свідомо, цілеспрямована система заходів до скерування життя емігрантів на певні репли, на певні напрямки її соціального улаштування є соціальною політикою.

Завдання нашої соціальної політики на чужині можна окреслити коротко так — забезпечити, наскільки це приступно, сталі соціальні позиції (становище) кожній нашої людини на чужині і надійшови зберегти нашу еміграцію як національну спільноту, свідому свого „роду і намені“.

Означати саме ртук завдання нашої соціальної політики на еміграції, ми повинні собі вразно усвідомити, що наші практичні за-

ходи для досягнення цілей тієї політики високою мірою будуть йти на найтяжчий ліній, яка інколи не збігається з інтересами спільноти, себто якої ми живемо; що ці цілі нашої політики і дії не будуть зустрічатися належної підтримки і зрозуміння з боку тієї спільноти; що не завжди ці заходи і стремління будуть знаходити зрозуміння і належну підтримку серед багатьох, під духовно-моральним оглядом слабших, наших емігрантів. Однак, це не повинно ні на одну мить знеохотувати нас від праці, від змагання за osiągnięcia своїх мет.

Ціла наша соціальна політика повинна мати навуку поступативних напрямків, на підставі яких здійснюється практичне улаштування і життя еміграції.

Політика розселення.

Несамежжя від того, що ми деякі розпоряджуємося по цілому світові, а в країнах розселення — по цілому просторі цих країн, основною нашою лінією повинно бути змагання до концентрації еміграції в окремих районах і творення в той спосіб стійких груп, об'єднаних спільними духовно-національними інтересами і життям.

Міцно закорінені в нашому народі інстинкти прив'язаності до своєї спільноти мусимо до найважчої міри соціально організувати. Де в чужині наші хлібороби фермери, на тих просторах мусимо найбільше людей з новою еміграцією оселити на землю і зміцнити групи наших старших емігрантів; коли оселяємося на землі на мових, що неосвоені, просторих, мусимо намагатися оселитися більшими групами і тв-

орити нові оселіща. Де можемо більше скучення українських робітників, маємо це скучення зміцнювати новими робітниками і поширювати чисельно колонію та розвивати спільнотне національне життя і соціальну взаємодопомогу.

Цілоком зрозуміло, що праця в тім напрямку вимагає заселення певних коректив в існуючу практику нашої суспільно-громадської праці, вимагає конкретних суспільно-громадських дій від старої еміграції та всіх наших суспільних установ. Кожна українська людина не еміграції, яка вже має те чи інше соціальне становище, яка йі має життєву позицію, — хлібороб, ремісник, робітник, промисловець, купець, священник тощо, — повинна дати про те, аби допомогти другому українцеві вийти місце в житті в межах, в першу чергу, своєї громади, кожна громада має установу — товариство, клуб, церковну парадію, кооперативу з повсякденній своїй праці, поуряду з виконанням своїх спеціальних функцій, повинна дати про соціальне приміщення, соціальне улаштування своїх людей, потребуючих цього. Справа йде не про часову підмогу, не про грошові чи матеріальні жертви, а про соціальне улаштування наших людей — про надання їм праці чи про допомогу їм улаштуванням сервіс праці або займання в мових кожної громади, аби в той спосіб допомогти людям соціально улаштуватися і зміцнити українську громаду на чужині.

Отже, основним завданням є територіально-громадська концентрація еміграції через роботу в певних допомогових праці у певних громадах для улаштування наших людей та заходів взаємної соціальної допомоги і сприяння затамувати процес парадізації громад на чужині через відрив і розчленування серед чужинців.

Політика праці і промислу

Наша еміграція при розселенні на чужині посилає лаше робочі руки і м'язи та інтелект, який сам по собі не творить ні підстав для зайняття тих чи інших соціальних позицій. Це означає характер нашої еміграції, як робітничий (в соціальному наліні). Виглядає в основному йде до самих різноманітних зайняття фізичної праці, як початковою соціальною старту. Це зумовлює те, що наші люди беруть найбільше різноманітну роботу, яка в літ руками, часто-густо не ставлячи собі питання про перспективні „загрозливішого дня“. Не можемо осуджувати філозога з закінченою вищою освітою за те, що він став кельнером в одному з Нью-Йоркських ресторанів з добрим заробітком, але маємо жаліти про те, що він не став сім'єю-господарським робітником в одному з райових поселення українців-фермерів, щоб мати перспективні в вірності в українське середовище і ступінь ставати позашкільним, а потім й шкільним, учителем українських дітей. Це, правда, може дати заробіток відносно менше, ніж кельнерство в ресторані, але зате буде певніше від кожним оглядом. Не можемо прохити без уваги повне, що хліборобський сплз на чужині, без коначної в тому потреби, який працює на фермі і переходить „на лотий хліб“ до тестьстичної фабрики...

На кожному кроці стикаємося з питанням соціального означення людини, з питаннями зайняття соціального профілю праці. В хвасі зручності і розриваннях родин, кріпучого перебування на каторжній праці в Німеччині чи ССРС або вимушеного безділля в ДП таборів, закріплення і злочинного людства обране напрямком праці і промислу під хиласим вра-

жінням, мегучи часто-густо свої особисті інтереси і уподобання — на шкodu собі і спільноті.

Питання свідомого і цілісного скерування напрямку і характеру праці та промислу кожного емігранта є одним з вирішальних і найважливіших питань соціальної політики на еміграції.

З огляду інтересів кожної людини і спільноти відносно найкраще, коли кожна людина посилає власний, особистий верстат праці або промислу. Тому скерування нашої еміграції на шлях здобуття власних, особистих верстатів праці і промислу є найбільш позитивним напрямком розв'язу. З цього погляду хлібороб-фермер, ремісник, хлібний промисловець чи інше зайняття у вадомому верстаті чи промислі є найбільше позитивним для кожного емігранта, який починає нове життя в нових краях, як конкретна і близька перспектива. Хліборобська родина, яка почне працювати на фермі, як робітників, внаслідок за кілька літ стане кожна по господарю, то приватний орендатор фарми; самар який почне працювати з робітником у ремовній майстерні, внаслідок мати перспективу, при бажанні, в дальшому відкрити власний верстат для ремонту машин (сісько-господарських, хатних, електричних і т. п.). Майже кожний наш промислау і праці відкриває перед людиною, при її бажанні, перспективу посягти „соціально-незалежні позиції в житті“.

Здаємо собі справу з того, що праця „нью-йоркського кельнера“ чи індустриального робітника, як початкова для нашого емігранта, але безпосередньо більше матеріальною оногодні і користі, ніж яка інша, тощо самого профілю, в сільському господарстві чи в ремісничому або хлібному підприємстві, але кожна людина собі усвідомлює, що це яв-

Більше відповідальності!

Сильно схвильовані українську громадську думку останні вістки про трагічну долю українського робітництва в Бельгії. Українці, що з повним довір'ям прийняли доповідь про працю у безлігійських шахтах, підписаній 27. 1. 1947 р. американським військовим правлінням, Міжнародним Комітетом для утілення та бельгійським урядом, одні з перших пішли у шахти на тяжку мовольну роботу. Пішли у сподіванні, що, відпрацювавши чесно свої два роки у вуглекопах, матимуть змогу, згідно з підписаними контрактами, шукати собі праці по своєму звичаю або вільно виїхати в Бельгію.

Тим часом соціалістичний уряд Бельгії не держав підписаних зобов'язань, зокрема відносно хвороб робітників та пробного часу праці і т. д.

Вже Перший Конгрес Українських Вільних Професіоналів виступив одержав перед бельгійським та ірландським чинниками в обороні українських робітників. Права, зазначені в інтервенції Співки Українських Робітників у Бельгії та Об'єднання Українських Робітників у Франції, вдалося частину робітників, що не бажали далі працювати у бельгійських шахтах, перекласти на сільсько-господарські роботи у Франції. Та всі робітники мали спроможність зголоситися до набірної пункту в Жіве. Зрештою, це ще не розв'язувало проблеми в цілості.

Ці і було причиною живої реакції української, а почастіше навіть і бельгійської, преси та наших гро-

мадських чинників. Мабуть, ці азербайджанські вістки спонукали "Громадський Комітет сприяння УНР" у Вайроїті організувати протестаційні збори в обороні наших земляків. Та, хоча ці впливові багаторогого імунітету, ініціатори протесту не вдумалися — на жалі! — у тому, чому саме є той тріпотіж. На протестаційних зборах запропоновано було прийняти резолюції, що йшли в розрив з інтересами нашого робітництва в Бельгії. Воно ж бореться за природне право на працю поза шахтами, а не за зовнішню працю у шахтах, а тут пропонується протестувати проти того, що "бельгійський уряд не дає змоги працювати в шахтах" (1).

Щастя, що громадянство було краще від ініціаторів поінформовано. Тому, виразно підкреслюючи konieczність негайного виступу в їхній обороні, зажадало повного перерахування згаданих резолюцій.

Ще довідуємося, що одні з ініціаторів протестаційних зборів виставили окреме листя до префекта-міністра Снаака в справі положення українських робітників у Бельгії. Ми побороємося, що цей лист, зредатований у хвилині запропонованих резолюцій, зрештою не принесе сподіваних успіхів.

У випенках нам приходить ствердити, що часто непродуктивні до основ акції, без огляду на свою благородну ціль, можуть привести лише шкоди, чим користі, тлі білий, коли йде про зовнішні виступи на міжнародній арені. І тому апелюємо: більше серйозності у виступах, більше відповідальності за нашу роботу! (вб).

Кооперативна громада у Вініпезі

За ініціативою видішних кооператорів, зокрема п. В. Топольницького, відомого кооперативного діяча на канадському терені, та новопривутого кооператора п. Д. Михайлюка, у Вініпезі створено Кооперативну Громаду. Це, в першу чергу, ідеологічна надбудова місцевого організованого кооперативного життя. Тому то цілі надбудови увійшли старі кооператори. До неї, однак, чисельно включилися і новоприбулі. Працюючи Громади розподілено по комісіях. Існують такі комісії: ідеологічна, вишкільна, правова порада і організаційна. Найважливіші завдання Кооперативної Громади: поширювати кооперативну ідею при допомозі популярних докладів, часописів статей, брошур тощо; переводити кооперативну ідею в життя; виховувати нові кадри кооператорів і перевиховувати старих.

З тією метою влаштовано вишкільні курси.

На основних зборах Кооперативної Громади вибрано управу, що вважала за реалізацію поставлених завдань. До управи вибрані: Чайковський — голова; С. Слюбака — заступник голови; І. Шварчук — секретар; Сидор — скарбник; як члени управи: В. Топольницький, Харків, В. Кохан, А. Голосин, Д. Михайлюк, В. Мартиненко і М. Бреслі.

По зборах, вишкільна комісія приступила до праці. Вона випрацювала курсову програму, що реалізується на вечірніх докладах. Програма охоплює відомості про канадське господарство, кооперацію Канади, правні основи кооперації в Канаді, товарознавство та квітководство. Перша програма курсів є продуктова в тому напрямі, щоб по-

КУТКИ ЗДОРОВ'Я

Сіліноза — професійна недуга гірників

МОДЕРНИЙ промисел приносить з собою те тільки нові користі, але й нові хвороби. Між ними дуже частими є фібрози чи склерози легень. Ці хвороби виникають внаслідок вдихання частинок твердих тіл, порохів, з повітря, які залягають в легеневій тканині. Тих порохів є в повітрі завжди більше чи менше кількості, і вони є для нас менше чи більше шкідливі.

Від другої половини попереднього століття вчені досліджували й доказали, при допомозі мікроскопу й хімічних реакцій, причинність кременя в легенях, та що з тим сліду, хвороби легень з тієї причини.

Кремій найточніше в природі не тільки в скелях. Ї його багато й в нашій пошві, у воді, в повітрі. Щоб він був шкідливим для людини, мусить туди дістатися у вигляді дрібненького пороху. Оже, повітря мусить бути тим порохом напачене у високій мірі. Такий дуже дрібний порох ми мусимо досить довго вдихати, щоб він зміг пошкодити нашу легеню.

На жалі, професійне виконання деяких праць примушує робітників перебувати стало в атмосфері, насиченій саме вищесказаним родом кременя, й тим самим наразити на дуже гіршу небезпеку. Ті небезпечні праці перелічені розпорядження французького уряду від 2 серпня 1945 р., яким визна-

но сілінозу професійною хворобою: "Верчення, лузання, відбукання кременя або аміантових мінералів; жолоблення, робота, пересівання й загалом опрацювання насухо кременя чи аміантових мінералів і скель; тесання й полірування кременю; виріб й обхід за продуктами до полірування, за порохами до чищення чи за іншими продуктами, в склад яких входить вільний кремій; виріб карбуриту, скла, порцеляни, фаянсу й іншої кераміки; праця в ливарнях, де живають багато піску; праця моделювальників, ліфтарників, виконуваних насухо при допомозі піскових камер; чищення й полірування для допоміжних піскових струмів; чистання, прядення й ткацтва аміанту".

Анатомічні зміни, викликані в легенях кременем, досліджував професор Полікар. За дум автором, порох спочатку заблювочує альвеоли легень, потім наступає процес доккола-б'юкової й доккола-бронхової склерози, а вкінці при-

ходить до витворення характерного кременного вузлика. Цей типовий вузлик має в просторі один до двох міліметрів, але вкінці хвороби легень прямо обсягає масами тих вузликів (на рентгенівських знімках їх добре видно).

Клінічно початок кременної склерози зовсім не помітний. Основний знак, що за ним копальники лікарі шукають, це поменшення у гірників обсягу грудної клітки при вдиханні.

В дальшій стадії хвороби задиха, кашель та брак еластичності вдихаючих рухів виступають мороз виразніше. На розділний видно в легенях круглі ділянки різного об'єму. В третій стадії видих стає дуже трудний, навіть при найменшому зусиллі, атаки кашлю з ливаннями, часто з крововиливами. Загальний вигляд хворого чуже зміненний: він щораз більше худне, втрачає вагу; губи з нього синіють, пальці висікають. При разі видно в легенях темні, круглі, без виразних границь маси, що об'ємом доходить до величини мандаринки.

В розв'язковій сілінози в період активної й період стабілізації, навіч б хвороба прогресувала. Та, на жалі, процес продовжується, навіть тоді, коли робітник перестає працювати в шкідливій атмосфері. Смерть настає або від ослаблення серця, або від туберкульозу, сполученого з сілінозом, або від рака легень.

Залежно від складу скелі, густоти порохів, часу тривання праці, гігієнічних умов праці, — відсоток хворих робітників є різний. Порохи одні з інших кременя, скелі, що не пересікають вогністю, є більше шкідливими (це саме умови праці гірників по копальнях). На 14.346 гірників в Південній Африці, за якими доглядали 11 років, було 4.092 випадки значущої сілінози, 377 сіліноз-туберкульозу і 365 туберкульозу. В Гуршні налічувалося 14,7% хворих сілінозом гірників, в Північній Америці (Стейт Оклахама) — 37,8%, а в Франції 4,092 випадки значущої сілінози, 377 сіліноз-туберкульозу і 365 туберкульозу. В Гуршні налічувалося 14,7% хворих сілінозом гірників, в Північній Америці (Стейт Оклахама) — 37,8%, а в Франції 4,092 випадки значущої сілінози, 377 сіліноз-туберкульозу і 365 туберкульозу.

Слід підкреслити, що гірники значинно саме найкращі, найліпші робітники, що працюють сувільно й не вистояють по коридорах підземелля, де повітря куди чистіше.

Гірники повинні не забувати, що одним з найбільших поштовхів сілінозу (як і майже всіх недуг) є алкоголь. Треба перебувати якнайчастіше на свіжому повітрі, робити в горді, спортивні вправи, прогулянки в горі, над морем. Чисті купелі і повітря, добрий сон, здорове їжа, культурні розваги, хоро-

вий спіт, товарицьке життя — все на рятів від небезпек.

Сілінозу визнають професійною недугою. Оже, ті, хто не хворіють, набули право на відшкодування. Вишезагаданий розпорядок від 2-го сорти 1945 р. точно визначає умови відшкодування. Декрет від 17 листопада 1947 р. дає право на відпустку "лонг маладі" для лікування сілінози. В цих розпорядженнях кається, між іншим, що робітник, щоб мати право на відшкодування, мусить працювати серед шкідливих порохів бодай п'ять років, або щонайменше два роки (при дуже гострих випадках). Декларація хвороби в Асиріасе Соціалі, за посередництвом лікаря-спеціаліста може наступити й на заміненні праці в копальні, але не пізніше п'яти років від дня закінчення праці. На це звертаємо увагу колпінних гірників.

Робітник, що відновив приписаним умовам і є призначений лікарською комісією хворим на сілінозу, має право на пенсію, або на відшкодування т. зв. зівні заняття (ендемичне до шампана д'ампюла). Ця друга, дуже важлива, можливість дозволяє робітнику, який ще здатний до праці, але не може без небезпек далі працювати по своєму фаху, користуватися з лікування в санаторіях та перейти на пенсійні і дістати іншу працю (без огляду, пробув він у копальні п'ять років, чи ні).

Деякі українські гірники зверталися до нас за поміччю саме в випадках сілінозу. В пораді з іншими лікарями — інспекторами праці, вдалося нам прийняти розв'язку хвороби та дати змогу використати всі можливості правної, лікарської й матеріальної допомоги. Але знаємо, що існує багато випадків цієї гірної хвороби зовсім не лікованих. Насом хворобу не лікується через шимно мізерні причини. Одні з хворих розповідали, що деякі робітники, хоч мають всі ознаки хвороби, не йдуть до лікарів, бо другі їх товариші снімають з них, мовля, ширя "виступують як кацави", що як хворіють з того! І саме такі безвілові далами і поклали канали захованого свого зорюю серед наших робітників, які підпитували нам одні змійку про сілінозу, яка повинна стати дзвонем на сполох для кожного.

Д-р Р. Кичун

У вересні всі пожертви призначені на допомогу українському студентству!

Не жалуй гроша на допомогу українському студентству, — він вернеться сторицею!

ше тимчасова коротка перевага, яка з перспектив "завтірального дня" людини — є дуже неспівна і хатна.

Соціальна гігієна праці

Основна маса новітньої еміграції, незалежно від нашої волі, мусить стати робітниками найманою фізичної праці. Для освітлення цієї добробуту кожної працюючої людини і цілої спільноти є konieczним усвідомити собі і в практичному житті керуватися певними засадами соціальної гігієни праці.

Ізжана людина знає, що праця на великому машиннобудівельному, хемічному, текстильному заводі, чи конвеєрі — психіко-морально та фізично виснажує людину більше, ніж праця навіть на найтяжкій сільськогосподарській роботі чи на лісозаготівлі. Чим більше праця механізована і конвеєризована та зведена до механічних елементарних рухів, тим більше вона людину витривує і скорочує її робітний вік. Тому цілком природним засади чинним правилом гігієни праці є підбирання собі такої праці, яка може й менше оплачуватися (в грошах), але яка найменше впливає негативно на психо-моральний і фізичний стан людини.

В гравці профілів, серед яких людина шукає собі працю, найбільше керуватися певними провідними принципами, а саме — ліпше працювати на відкритому повітрі ніж у приміщенні, хоч як це добре воно й провітрювалося, ліпше на відкритому повітрі працювати в полі, ніж на будівництві дому чи іншому спорудженні, працюючи у промисловому закладі, ліпше виробляти індивідуальні предмети чи охоловувати маскмум (коли не цілість) виробничого процесу, ніж працювати на виробі стандартизованих речей з конвеєра; ліпше працювати у меншому підприємстві ніж у великому, ліпше

працювати у підприємстві, розташованому в селі або у малому місті, ніж у великому з елементарних міркувань гігієни (чистота повітря у селі і малому місті і залягання його у великих промислових містах).

Другим моментом соціальної гігієни праці є організація побуту робітника. Всяка фабрично-заводська праця, особливо у великих механізованих підприємствах, не тільки виснажує робітника фізично, як депримує, притуплює його психологічно. Однобічне психічне напруження робітника під час праці і концентрація його уваги і змислів на одноманітних і примітивних, під оглядом психічної діяльності, "ідеї" як він вимагаються при виконанні робітником виробничих маніпуляцій, психічно примітивізує робітника. Тому гігієна відпочинку робітника після праці полягає не так у фізичному відновленні його сил, як у відірванні його від умов праці, ідеї його психічної сфери, у зльненні її від депривуючих впливів кількісного механізованого праці. Це досягається в спосіб такої організації робітничого побуту поза працю, щоб він був цілковитою протилежністю по своїх впливах на психічну сферу робітника, як фабрика.

Однорідний робітничий колектив з невеликою садибою — садом і городом за межами міста (не в скупченню фабрик і заводів) чи в сільській або зближеній до сільської, місцевості, легка і нескладна однохарактерна праця коло саду чи городу на свіжому повітрі, комплекс інтересів жінок і дітей — є ідеальною обстановкою для відпочинку фабричного робітника, відірвання його від психічного й психічного ставу після механізованого роботи.

Підвищення у фабричного робітника піддавання "суспільним формам

відпочинку і розваги" — кіно, кафе, пива і інші напої, відпочиваючі в цілком зрозумілою реакцією відірвання його депривованої за час роботи психічної сфери, яка не знаходить нормального зрівноваження в його соціальному побуті поза роботу. Колективізація і успішніша побуту робітника поза роботою веде до дальшої деградації психічної сфери робітника.

Характерно, що навіть в СССР, при максимі зусиль уряду до колективізації побуту робітника поза роботою, при найменших матеріальних і соціальних можливостях робітника цьому протиставляється, — робітник в СССР найбільше прагне і здійснює побуту індивідуалізацію і уприватнення життя.

Економіка заробітної платні

В проблемах заробітної платні українського робітника на еміграції ми не маємо ніякої можливості вести яку б то не було політику, бо маємо протиставлятися до тих умов, які існують в кожній країні нашого поселення. В цих умовах наше, як б то не було вистривання в ті справи було б перовизмом а то й шкідливим для нас самих, тому ми в проблемах заробітної платні і політики її в кожній країні займаємо те становище, яке нам належить як еужинами і гостям цієї країни. Цебто, і приймаємо існуючий стан, як даність, і не маємо аспірації та не змагаємося за переміну чи корегування його, не вистриваємо й в яку вистривуємо ривалізацію всередині даної країни доккола пих питань. Коли й забираємо в цих питаннях голос, то як члени і гості, а не господарі.

Оже до проблем заробітної платні робітника і її економіки, ми підходимо з позиції нашого внутрішнього національно-еміграційного питання.

Основною і вирішальною проблемою економіки заробітної платні українського робітника на еміграції є не висота її розміру, бо цей розмір ми сприймаємо таким, як він є, а способи її зумиття.

В деяких країнах (Франція, ЗДА) особливо поширені способи зумиття заробітної платні такі, які її реальну вартість і спроможність дуже зменшують. Кожна наш робітник у цих (та й інших) країнах з власного досвіду знає, що вартість ресторанного обіду так така, що її достатньо для того, щоб закупити продуктів і в домашньому господарстві приготувати харчування для цілої родини. Це зауваження різнож відноситься і до інших витратків робітника — орендування квартири, меблів, побутове обслуговування (прибирання, прання, пошиття, латання одягу, прасування і т. п.). Включення наших робітників у такий триб життя дуже швидко веде до соціальної протестартизації, національної асиміляції і втрати соціальних перспектив на усамостійнення в житті. Така лінія розвитку — в засади не відповідаюча соціальному й моральному наставленню основних мас нашої еміграції, бо основні аспірації більшості емігрантів є ті, щоб соціально усамостійнитися, хоч би й на самих екстремних ролях хліборобів, ремісників, посідаючих сталі місця побуту і "власний корінь". Тому питанням заощадження, загромождеження і найбільшій раціоналізації витратчення заробітної заробітної платні і доходів для емігранта є основним. Позитивно і з користю для робітника розв'язання цього питання — доцільною економікою заробітної платні — лежить у площині усталювання місця побуту, обов'язкового побутового стану, змагання до прибирання власного дому і садиби, ведення на тій основі робітничого

хатнього господарства, яке не тільки підвищує реальність заробітної платні, а додатково дає значні (як для бюджету робітника) кількості вартісних продуктів, як городини, садівна, есенціальна дрібне тваринництво.

У Франції ми маємо значну кількість наших фабрично-заводських робітників, які своєю господарською, посідаючи (часто через оренту) окремих домів з невеликими садибками тощо, досягли дуже високого рівня економічного добробуту. У Франції в українські робітничі родини, які з заробітної платні на купівлю продуктів харчування майже нічого не витрачають, бо купили хліба, цукру тощо відбувають коштом реалізації садівної, городної, яєць, молока, птиці з власного невеликого господарства. Цілком природно, що такого типу робітників свої соціальні позиції доклади змінюють і їх ініціатива в соціальному діянні поширюється, як рівнож вони менше напружені на всілякі психічні соціальні недолі — безробіття, зменшення заробітної платні, несправедливості, занепад родини після смерті робітника і т. п.

Очевидно, кова не йде про перетворення робітника в піфагорового хлібороба в наших пропозиціях, а про те, щоб проблеми економіки заробітної платні розв'язувати та робітничество в тому напрямку скорегувати і організувати, щоб найекономічнішим витрачанням і доцільним способом використання — найбільш змінювати соціальні позиції робітника.

Таке розв'язання питань економіки заробітної платні є в інтересі робітника і в інтересі нашої спільноти.

М. Н.

(Закінчення буде)

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

НІМЕЧЧИНА

Сумівське овято в Новому Ульмі

Піднесено-урочисті дні 27-28 серпня 1949 р. закінчилися надогою в пам'яті мешканців Ново-Ульмського табору і часонової сумівської молоді, що, не зважаючи на грошеві та інші труднощі, зібралися на своє свято. Звук у тривачій відомості СМ-у на еміграції. Відішли сумівці з Н. Ульму, Лайпгайму, Ділігенгу, Пуффенгавену, Бельвенту, Нойбургу та французької зони Німеччини маніфестували своєю відданістю Рідному Краєві і готові покласти життя за нього в вирішальній бій. Свято як і подібні сумівські свята, що відбуваються якраз у ці дні на інших теренах саксатинців, проходило під лозунгом "Людям до волю України".

З ВОЛОМ І УКРАЇНОЮ В СЕРЦІ

На вхідній таборній брамі красуються слова: "Привіт часникам сумівського Зв'язу!". На головній площі закінчується зеленим і прикрашено квітками трібуна. Ще тільки б-та година ранку, але в сумівській доміції команда свята вже закінчує свої ділові сходки. Енергійний командант друг Штогрені дає короткі й вищери розпорядження. Влі мають бути на своїх місцях, все повинно йти по плану.

Сумівці поспішають до церков на Богослуження. Годинами чекає делегація. На спортивній площі шпунтують сі колона. Після звітів, писар команди свята, друг Зенов Кравець, читає організаційний наказ. Стрункі колона чітким волеєм кроком вишарпують на головну табору площу і встановлюються біля трибуни. Зацікавлені таборняні, запрошені гості, серох яких — ветерани визвольних змагань — генерали й полковники — дивляться на міцну й життєрадісну молоді в очі їхніх спалаху вогню гордості. На високих щоглах біля трибуни пишоміються прапори — національний і СМ-у. На колонах, — море фарб сумівських односторів.

Дунають слова святкового наказу. Командант свята друг Штогрені рапортує виконуючому обов'язки керівника СМ-у другові О. Каланинці. На трибуну, де майорить історичний прапор визвольних змагань 1917-1920 років, прапори Плату та СУВ-у, виходять члени ЦК СМ-у О. Каланинці, В. Коваль та запрошені гості. Величне свято відкривається. З промовою виступає О. Каланинці. Він вітає всю молоді — сумівців, плавову молоді, присутніх. "На нас сьогодні звернені очі наших ворогів і приятелів визвольної боротьби в Україні", — каже промовець, — "від нашої посади і праці для добра України в великій мірі залежить наш загальнонаціональний успіх у виконанні тих завдань, які стоять перед нами... Наша праця показує, що ми стоїмо на правильній дорозі і що наша діяльність не послабля в зв'язку з розпорошенням еміграції, а навпаки — це більш скріплює і поглиблює". Звернення до сумівців "готуйте себе в лавах СМ-у до грядучих подій, будьте гідними статті в пробовах лави Сумівської Дивізії, що здобуватиме золоту корону слави — Київ", друг Каланинці закінчує свою промову і, привітавши присутнього на трибуні генерала Омельяновича-Павленка, передає йому слово. Говорить свій учасник Зимоного Пехола. Сумівська молоді вслухається в кожне його слово. Від УВЗв'язу виступає генерал Омельянович-Павленко (мозаїчний), від СУВ-у генерал Сковоский, від СГД п. Удовиченко. Полковник Нобігундшій і проф. Маланчук забирають слово від ОУН-у. Промовляє також доктор Дашкович (від управління табору), доктор Тензель (від місцевої гімназії) та п. Л. Орігера (від СМ-у).

СПОРТОВА ПЛОЩА І ЗАТІШНОК ТЕАТРАЛЬНОЇ ЗАЛІ

В післяобідню пору Ново-Ульмська спортова площа привітно зустрічає сумівську молоді. Стусан куля, мот дискон, біг, скочи в далечінь, нарешті футболні змагання між Лайпгаймом, Пуффенгавеном і Новим-Ульмом — все це було неабиякою розвагою не лише для молоді, а й члених старших віком гостей, що прийшли подивитися на міжсередовищні спортивні змагання. Після вестерів знову збира, зняття прапорів і... приємна, прикрашена таборна зала. Понма зала таборня, гостей, місця зайняті, люди стоять біля дверей. Дунають революційні

півні Н. Ульмського хору, виступає сумівський хор з Ділігенгу. Пуффенгавенці розвешають колоду чудовою "музичною клоунадою". Пісні і танки закінчуються виставкою, яку показав драматичний сурток при сумівському Осередку Н. Ульму. Десь біля півночі дружна сумівська сім'я, повна вражень, вкладає спати.

"НЕ СПІЯЙМІТИ ЧЕСТИ МОЄ НАЦІЇ"

Восьма година ранку другого дня застає всіх на місцях. Підіймаються прапори. Всі йдуть до церков понаостаннє. Закінчується Богослуження і сумівські колона вже зустрічаються на головній таборній площі. З трибуни дивляться десятки очей. Серед відвідувальних керівників СМ-у на трибуні О. Каланинці, В. Коваль, М. Кравчук, Д. Притуляк та інші. З гостей вирізняються генерали Омельянович-Павленко, Сковоский та полковник Нобігундшій. Зб друзів і покрур становляться до присутніх. Вони приносять на прапор герцоного СМ-у, являються перед Богом і Україною — ніколи не сплять чести своєї Нації та хресті мільйонів погнаних борців. Після присяги роздаються сумівські квитки. Присяга закінчується дефілядою. Рівні, стрункі колона проходять позов трибуну. На чолі колона в сумівських односторів крокують легендарні уніці.

СЛІДАМИ ГЕРОІЧНИХ ПОПЕРЕДНИКІВ

Сумівці і гості оглядають виставку сумівських робіт. Тут знайдете і порцелянові вироби і фото-альбоми та фототриптихи з життя Осередку, протестантських сумівських демонстрацій проти геноциду 1933 року та більшовицького терору на Україні і фотознімки з життя й боротьби УПА. На одному з столиків можна було бачити полове суму, свисток, пояс, щоденник та інші речі командира рейдувочих відділів УПА в Європі. Кожен сумівець дивиться і йому хочеться йти слідами своїх героїчних друзів. Фото-репортаж на Кінемук все фіксує на кольоровій фільм.

Сигнали. Всі збираються до приміщення. Це ідеологічна частина свята. На трибуні з'являється поет Петро Карпенко-Кривич, виступаючи доповідь на ідеологічно-програму тему. Наступаю доповідь говорить референт Крайового Комітету СМ-у, Микола Кравчук. Знову площа. Сумівці з Лайпгайму показують складні фізкультурні вправи і везі, дітвара під звуки музичні ритмічні вправи. Працівники Михайло Юзевич, організатор дії ішпреси, зразково справляється з своїм завданням. Завдована молоді розходиться на вечерю, а в залі вже йде підготовка до прощальної художньої частини. На площі готуються все необхідне до сумівських огів. Западають вестрі прикраски. Зібрана публіка слухає виступи сумівців з Лайпгайму. Хороші готки чергуються з танцями і сольо-опівами. Справляє велике враження уривок з опери "Запорожці за Дунаєм". В одній з перерв, тепле зустрічугай олесками, виступає поет Петро Карпенко-Кривич з читанням своїх творів.

І ось художня частина закінчилася. Всі збираються на таборній площі. Стоять знову рівні колона. Запальна ватра. Надходить час хваляючого прощання. Площа освітлюється погум'ям ватри і видно ставового генерала Омельяновича-Павленка, представників ЦК СМ-у, члених гостей таборня. Комадант свята, друг Штогрені, звітує генералів. Генерал Омельянович-Павленко говорить до колоди. З прощальними словами виступають від ЦК СМ-у О. Каланинці, від Крайового Комітету СМ-у Микола Кравчук. Роздаються грамоти за успіх в спортивних змаганнях. Забирає прощальне слово від команди свята друг Штогрені. Він бере з рук молоді сумівської молоді і просять генерала підняти його. Запальна смолоскипп відділу юного СМ-у і розпочинається символічний похід на Київ у роковини здобуття об'єднання арміями Києва в 1919 році. За довгою стрічкою палаючих смолоскипп, що йдуть юні сумівці, крокують віділля в глибоку темряву. Дунають революційні пісні. Кожен хлюпється в віднесеному настрої. У кожного є в кишені бажання йти слідами героїчних попередників.

розторощити ворога, принести звільнення Україні. Хвильки минають: десять, двадцять, п'ятдесят... учасники свята знову біля ватри. З молодечих грудей вириваються слова молитви. І стара мот виграє слово з усіх очей, в задумі схляється бачко дзвонючого сина... а слова дунають, дунають до Бога: "Боже Великий, Творце Всесильний". Сурмиють сурми. Останній наказ команданта і остання команда: — "Честь Україні!" і багато-голосно, громево: — "Готов боронити!"

закінчили величне свято сумівської молоді в Новому Ульмі.

В. Заспе.

З'їзд ЦЕСУС-а

В дні 25 і 26 серпня 1949 відбувся в Мюнхені XV-й Загальний З'їзд Центрального Союзу Українського Студентства (ЦЕСУС).

В З'їзді взяли участь делегати 16 Українських Студентських Громад з 29 мандатів.

Схвалено ряд резолюцій, що визначають напрямки праці Союзу на майбутнє.

Колішнього голову х-ра Зауцького Романа іменовано почесним членом ЦЕСУС-у.

До нової Управи ввійшли: Гук Богдан — Голова, Дашкович І. — Заступник, Д-р Маркус В. — Заступник, Жегун І. — Секретар, Д-р Нахичев О. — II Секретар, Гута І. — Організаційний референт, Винавський З. — Зовнішні зв'язки, Гофан М. — Фінанси, Жуковський А. — Преса, Роговський К. — реф. студій і культ.-осв., Гриворуч Д. — реф. суспільної ошкі.

Голова Контрольної Комісії — Д-р Штогрені В., Голова Товариства Союзу — Д-р Горбач О. В Мюнхені, 26. 8. 1949.

За Президію З'їзду: Заричний В. — Голова, Ковальський І. — Секретар, Рівнінський, Ю. П. Секретар.

АНГЛІЯ

Українська театральна трупа

В Англії сформувалася українська театральна трупа фахових акторів, під керівництвом артиста львівського театру п. Анатолія Муратова. Ця трупа затверджена Президією СУВ-у і підлягає безпосередньо Обласній Раді СУВ-у в Манчестері.

В репертуарі трупи є такі п'єси: "Пого велике кохання" (йде від 1-го травня д. р.), "Піля колова", "Усе через жінок" і ревія "Смійх" — це зорван'я".

В складі трупи домінують відчуженість недосконалі зійнок, бо українських фахових акторів в Англії майже нема.

Склад трупи такий: І. Каланинці, К. Кравченко, В. Кравченко, Н. Анхоренко, А. Муратів, В. Сторожук, М. Каланинці і Е. Бальницький.

А. М.

Український балет у Бредфорді

В неділю, 28. 8. д. р., на великій театральній сцені у Бредфорді (Англія) виступила балетна група п. Остана Буряка.

Цей виступ мав великий успіх не лише в українській, але і численній австралійській публіки. Австралійські театральні агенти хочуть встановити виступи цього балету для австралійського населення.

Баламо п. О. Буряков і його ансамблів найкращих уніці! С. Ш.-І. Г.

ВОЯКАМ УПА

Присутні на вичисленні п-ва Богданів та Яресява Олексія 6. 8. 49. в Манчестері зголоши за допомогою Дружам-волякам УПА, що перебули в рейдувочою групою до Німеччини, 2. ф. 5. ш. 6. Збірку військових пів. Катяни Микола та Катина Василь.

ВІСНОВЕННЯ

На Академії у Вінг (Англія), 2. 6. д. р., виступав хор "Вурака", а не місцевий хор (такого нема), як помилково було надруковано в 32 ч. нашого часопису.

ПОДЯКА

Управа Філії Союзу Українських Імвалів у Регенсбурзі вносить щирю подяку всім жертводавцям, які склали свої добровільні пожертви на допомогу українських імвалів.

Управа Філії СУІ в Регенсбурзі.

БЕЛЬГІЯ.

Українське паломництво до Остакер

БРЮССЕЛЬ (П. В.). Незадалеко Гену, столиці провінції Фландрії в Бельгії, знаходиться містечко Остакер, назване фламандським Люрком. Туди відбуваються на протязі року сталі паломництва з усіх закутків Бельгії.

Користуючи з присутності Високопресвященного Владки Кир Івана в Бельгії, українці встановили окреме паломництво 28. серпня д. р. в день Празника Успення Богоматері й проголосили його днем молитви за волю України. З усіх місцевостей, де тільки живуть українські скитальці в Бельгії, зорганізовано перебували до Остакеру окремими потоками українські богомільці, що їх супроводжували їхні душпастирі.

На дзвірі оформився похід, наперед церковні коруги й СМ-івці з прапорами, а далі мужичини й жінки. Ножна парафія несла транспарант у фламандській мові, з якого прохали довідуватися, що українці протестують проти жереслідування Церквин більшовицями.

В 11-й годіні почалася Архирейська Св. Божа, яку провів Владика Кир Іван в сослужбові хушівництва. Зібраний парі, що перебував до Остакер в числі 2 тисяч, відповідав хором на величання. Деякі члени Літургії поєднали по-фламандськи для присутніх чужинців. По закінченні Богослужби, Ексид Кир Іван звернувся до вірних о проповіді.

Полоудні відбувся молебень при гроті, а описав перед вечером концерт, що його дали спільними силами хори українських вузаків з Флену, Абдену, Лієжу та тандо-валльські групи в Витерслагі й Айдену.

КАНАДА

Повідомлення

Цим подається до відома Комітетом Осередків та всім членам Спілки Української Молоді в Канаді, що Організаційне Бюро Спілки Української Молоді скликає на день 9-го і 10-го жовтня 1949 р., Торонто, в театральній залі Т-ва "Народний Ліх".

І-й КРАЄВИЙ З'їЗД СІМКИ УКРАЇНСЬКОЇ МОЛОДІ

Початок 1-го Краєвого З'їзду СММ 4-го жовтня 1949 р., година 10-та перед полуднем.

Того самого дня, перед розпочаттям З'їзду, о годні 8-й, в обих українських церквах відбудеться молебень в наміренні українського народу.

Вечорі того ж самого дня, о годні 8,40, в тій самій залі Т-ва "Народний Ліх" з'являється 1-го Краєвого З'їзду СММ відбувається сумівський концерт.

Коли на Краєвий З'їзд Спілки Української Молоді не перебуває, на 10 год., часо делегати, які вимагаються статуту, Краєвий З'їзд відбувається годиною пізніше, при будь-якій кількості делегатів.

Торонто, 27. 8. 1949 р.

За Організаційне Бюро Спілки Української Молоді Канади:

Степана Володимир (голова, Куммелін Василь (орг. Керівник), Харпач Павло (секретар).

ФРАНЦІЯ

ДО УКРАЇНЦІВ МІСТА САРБУРГ І ОКОЛИЦІ

Управа Філії ОУРФ в Сарбургу подає до відома, що проваджена вібра на прапор Філії не дає що у вишаді достаточної кількості гроша, щоб покрити видатки за'язані зі закупом вже захопленого прапору.

З грошей зібраних на підписні листи залачено вже за прапор 10.000 фр. Решта остяється ще до виправлення.

Управа Філії просить українців Сарбургу й околиці дозволити жертвувати тільки на листи, які є ще в обігу, причитняється до мовного одячення належності за прапор.

Управа Філії впаває тех усіх тих жертводавців, які бажать собі, щоб їх імена були закріплені на держав. прапору, зголосяться до п. Лосенія Романа, не пізніше 15 вересня.

За Управу Філії ОУРФ в Сарбургу.

Лосенець Роман.

Грші, виданий на допомогу лостиня, а найкраще забезпечення студіючої молоді, — це не мня національного майна!

Посмертні згадки

†

Дня 18 серпня 1949 р., після довгої нехуги, помер в Кольомбелі (Кальвадос) хоружий 3-ої Вальзії Стр. Дивізії Військ УНР 63. п. Микола Бачинський, нар. в 1890 р., в Новій Ушці на Поділлі.

Покійний перек смертю висловився, прийняв Св. Таїн і заповіт, щоб його, як православного воляка УНР, поховав український православний пап-отць, що й було виконано. Стараннями української колонії зарпошено було настоятеля Паризької УАПЦеркви, о. Мірлата В. Витпескського, який 16. 8. 49., в присутності члених українців (собою обраді, російсь, поляків і французів), відправив повний чин поховору над Покійним. Зворушливе слово п.-отця про чесноти покійного викликало не в одного присутнього слези, особливо, коли бачили дія гробу сумчу злову і сирітку-хлоп, 11-річну Яричку.

Після, при співі "Святой Боже", відправили Покійного на кладовище. Над відкритою домовиною промовляв великий приятель покійного, п. Дзюбо, який у своїх словах перекладав зібраним біографію Покійного, а на самий кінець п.-отць знову похваливав усіх друзів і знайомих, що, подивлявшись на роботу пору, так численно взяли участь у поховорі п. В. Миколи Бачинського.

Чужа земля як буде йому легка, а пам'ять його нехай перекохується з роду в рід.

Дуже прикре враження залишило на собі факт, що священик російської церкви в Кольомбелі відмовив права українській православній поховорній процесії зайти до церкви, щоб там відправити навахику. Тим більше, що не в перша збудована фабрика для обслуговування православних робітників. А покійний Микола Бачинський довго роки працював на цій фабриці і заслужив на молитву у фабричній православній церкві...

Треба ствердити, що коли наші священики зверталися з подобою просьбою до католицьких чи протестантських священиків, то їм ніколи відмови не було.

Не відмовив би в тій просьбі й Господь Наш Ісус Христос... Це підтвердить, думаю, російський священик з Кольомбелі і його хоружинці, які взяли на свою совість по-вше...

Кальвадосець.

Ділимося з Українським Громадянством і зокрема спортивним сумною вісткою, що в таборі Пфортгайм 6. Штутгарту згинув трагічною смертю

БЛ. П. ІВАН МІРЛЮШ член зельської "України", а на еміграції один із основників найстаршого спортивного Т-ва "Буревій". Нобіжаркт, описав еліт еміграції "України" та "Дієстра" — Пуффенгавен.

Хай чужа земля буде йому легка та нагадує йому рідний Львів, який він так любив!

В. П. П.

ОУРФ

УВАГА, ТРУА!

В неділю, 18. 9. 49., о 16 год., Філія ОУРФ "Прогіснтя", скликає в залі СФТС, 25, ру Раймон Пуанкаре,

Ширші сходини

всіх членів. Сидяковий член присутстві собі собою федеральні книжечки.

Присутність членів обов'язкова! Просимо всіх українців Труа (06) й околиці прийти на ці сходини.

Управа

Ш. А. Р. Е. В. І. Б. (Арден). В неділю, 18 вересня д. р., о 2-й год. полують на 8 п.а Каро в Парезіях, відбуються ЗАГАЛЬНІ ЗБОРНИ Філії ОУРФ, на які запрошено всіх українців (-оє) деп. Арден.

Управа.

ДІГУЕН (СОН Е ЛЮАР). В дні 15. 8. 1949. на сходинах українців, фламандців і ліфтинців групой для заступництва Філії ОУРФ в Дігуен (С. о. Л.), обрано провід у складі: Голова — Гавриш Степан, Заступник голови — Зичко Марія, Секретар — Дашків Ілля, і скарбник Чалник Михайло.

Зібрані доручили обраному проведові, в порозумінні з Центральною ОУРФ у Парижі, приступити негайно до реєстрації членів-основників Філії ОУРФ в Дігуен (Сон о Люар).

На сходинах було присутніх 23-ох громадян.

СПОРТ

ГАННОВЕР, 28. 8. 1949.

В неділю, 28. 8. 49, на спортивній майдані нашого табору, гордо змагалися дві команди шести національно-спортивних збірних у тому дні до окремості легкостетивних змагань. Перед початком змагань ставили змагати ступники ризами до наказу. Іх відав Голова Організаційного Комітету легкостетивних змагань п. Д. Перогів. 3 черги виступили представники ІМКА п. Гайнінгас, який сказав, що "не є важна перемога у змаганні, а важна сама участь".

О 14-й год. почалися змагання. Іх поділено на дві частини: юніорів і сеньйорів.

До юніорських змагань виступили такі класи: змагання: Візурин (Лисенко) — 11, Кетович — Візурин — 5; Латиш АБКУ — 12; Росіяни — Візурин — 20; Українці — Огіо — 10; Українці — Лисенко — 17.

ПОДІЛІНКИ ВИСІДІ

Віс 60 метрів: 1) Шпіл (рос.) — 7.3 сек.; 2) Абрамов (рос.) — 7.4 сек.; 3) Губерт (ест.) — 7.6 сек.

Штафети 4 X 60: 1. Росіяни: а) Сафонов, б) Балабанов, в) Шпіл, г) Лайнус. 2. Українці (Огіо): а) Повомаренко, б) Шпіл, в) Абрамов, г) Парфеска. 3. Українці (Лисенко): а) Пасичник, б) Дубина, в) Кизима, г) Бура.

Мет кидку: 1) Балабанов (рос.) — 10.73 м.; 2) Зайцев (рос.) — 10.47 м.; 3) Абрамов (укр.) — 9.62 м.

Мет дисків: 1) Лисенко (рос.) — 23.40 м.; 2) Балабанов (рос.) — 21.20 м.; 3) Шпіл (рос.) — 18.60 м.

Скок з дами: 1) Шпіл (рос.) — 4.83 м.; 2) Повомаренко (укр.) — 4.59 м.; 3) Губерт (ест.) — 4.58 м.

Скок згори: 1) Губерт (ест.) — 1.40 м.; 2) Кизима (укр.) — 1.40 м.; 3) Повомаренко (укр.) — 1.40 м.

Види змагань: Українці (Лисенко) — росіяни (Кольоро) — 0 : 1; Українці (Огіо) — білоруси (Лисенко) — 1 : 0.

Фінали: Росіяни (Кольоро) — українці (Огіо) — 1 : 0.

1) Росіяни (Кольоро). 2) Українці (Огіо).

Віс 100 м.: 1) Бейтанс (латиш) — 12.2 сек.; 2) Крчук (укр.) — 12.7 сек.

Штафети: 1. Українці (Лисенко): а) Сеньйорів, б) Крчук, в) Білків, г) Мірошніченко. 2. Латиш (АБКУ): а) Бейтанс, б) Катуйс, в) Зенфельд, г) Люкс.

Мет кидку: Росіяни (Кольоро) — українці (Огіо) — 1 : 0.

1) Росіяни (Кольоро). 2) Українці (Огіо).

Віс 100 м.: 1) Бейтанс (латиш) — 12.2 сек.; 2) Крчук (укр.) — 12.7 сек.

Штафети: 1. Українці (Лисенко): а) Сеньйорів, б) Крчук, в) Білків, г) Мірошніченко. 2. Латиш (АБКУ): а) Бейтанс, б) Катуйс, в) Зенфельд, г) Люкс.

Мет кидку: Росіяни (Кольоро) — українці (Огіо) — 1 : 0.

1) Росіяни (Кольоро). 2) Українці (Огіо).

Віс 100 м.: 1) Бейтанс (латиш) — 12.2 сек.; 2) Крчук (укр.) — 12.7 сек.

Штафети: 1. Українці (Лисенко): а) Сеньйорів, б) Крчук, в) Білків, г) Мірошніченко. 2. Латиш (АБКУ): а) Бейтанс, б) Катуйс, в) Зенфельд, г) Люкс.

Мет кидку: Росіяни (Кольоро) — українці (Огіо) — 1 : 0.

1) Росіяни (Кольоро). 2) Українці (Огіо).

Віс 100 м.: 1) Бейтанс (латиш) — 12.2 сек.; 2) Крчук (укр.) — 12.7 сек.

Штафети: 1. Українці (Лисенко): а) Сеньйорів, б) Крчук, в) Білків, г) Мірошніченко. 2. Латиш (АБКУ): а) Бейтанс, б) Катуйс, в) Зенфельд, г) Люкс.

Мет кидку: Росіяни (Кольоро) — українці (Огіо) — 1 : 0.

1) Росіяни (Кольоро). 2) Українці (Огіо).

Віс 100 м.: 1) Бейтанс (латиш) — 12.2 сек.; 2) Крчук (укр.) — 12.7 сек.

Штафети: 1. Українці (Лисенко): а) Сеньйорів, б) Крчук, в) Білків, г) Мірошніченко. 2. Латиш (АБКУ): а) Бейтанс, б) Катуйс, в) Зенфельд, г) Люкс.

Мет кидку: Росіяни (Кольоро) — українці (Огіо) — 1 : 0.

1) Росіяни (Кольоро). 2) Українці (Огіо).

Віс 100 м.: 1) Бейтанс (латиш) — 12.2 сек.; 2) Крчук (укр.) — 12.7 сек.

Штафети: 1. Українці (Лисенко): а) Сеньйорів, б) Крчук, в) Білків, г) Мірошніченко. 2. Латиш (АБКУ): а) Бейтанс, б) Катуйс, в) Зенфельд, г) Люкс.

Мет кидку: Росіяни (Кольоро) — українці (Огіо) — 1 : 0.

1) Росіяни (Кольоро). 2) Українці (Огіо).

1) Бейтанс (латиш) — 12.14 м.

2) Горачко (укр.) — 11.45 м.

3) Крчук (укр.) — 19.77 м.

Мет дисків: 1) Бейтанс (латиш) — 30.50 м.

2) Мірошніченко (укр.) — 28.90.

Скок з дами: 1) Горачко (укр.) — 5.85 м.

Скок згори: 1) Горачко (укр.) — 1.55 м.

2) Бейтанс (латиш) — 1.55 м.

Віс 1.500 м.: 1) Повомаренко (укр.) — 5.21.0

2) Кизима (укр.) — 6.22.3 м.

Види змагань: Українці (Лисенко) — Латиш (АБКУ) — 2 : 0 (15 : 12), 15 : 13

О. Ж.

Торонто 27. 6. 49. "Україна" —

"Канадіанс" 2 : 2 (1 : 2).

В повторних змаганнях, 4. 7. 49. "Канадіанс" декларує "Україну" 0 : 6 (0 : 2).

Ця сама дружина "Канадіанс" в

дальших змаганнях за часу Нахалі

була вигнана з поля через "Вендор

Стерлінг" 2 : 1, та тим самим ви

пала від дальших змагань за часу.

Дальші змагання "України"

8. 8. 49. Торонто. "Україна" —

"СП. "Таргас" 5 : 1 (3 : 1).

14. 8. 49. "Україна" — Торонто

Абріш 1 : 1 (0 : 1). 20. 8. 49.

"Україна" — СК "Ожель Блїт"

2 : 1 (0 : 0).

Юніори "України" розіграли зма

гання з юніорами "Вудріна", з ви

сломом 2 : 1 (1 : 1).

Др. Богатинчук, український ша

ховий майстер, бере участь в ін

дивідуальних першостях Канади, які

відбуваються в Брїдс. Стає змаг

по своїм рівні пр. Фокс 8 : 1.

Др. Богатинчук 5 1/2 : 1 1/2. Яковський

5 : 2. Андрєєв 5 : 2. Ваїтроніс

4 : 3. Др. Раші 3 1/2 : 3 1/2. Бронс

3 : 4. Торжєн 1 1/2 : 5 1/2. Дрімхон

1 1/2 : 5 1/2. Гев 0 : 7.

О. Ж.

Торонто 27. 6. 49. "Україна" —

"Канадіанс" 2 : 2 (1 : 2).

В повторних змаганнях, 4. 7. 49. "Канадіанс" декларує "Україну" 0 : 6 (0 : 2).

Ця сама дружина "Канадіанс" в

дальших змаганнях за часу Нахалі

була вигнана з поля через "Вендор

Стерлінг" 2 : 1, та тим самим ви

пала від дальших змагань за часу.

Дальші змагання "України"

8. 8. 49. Торонто. "Україна" —

"СП. "Таргас" 5 : 1 (3 : 1).

14. 8. 49. "Україна" — Торонто

Абріш 1 : 1 (0 : 1). 20. 8. 49.

"Україна" — СК "Ожель Блїт"

2 : 1 (0 : 0).

Юніори "України" розіграли зма

гання з юніорами "Вудріна", з ви

сломом 2 : 1 (1 : 1).

Др. Богатинчук, український ша

ховий майстер, бере участь в ін

дивідуальних першостях Канади, які

відбуваються в Брїдс. Стає змаг

по своїм рівні пр. Фокс 8 : 1.

Др. Богатинчук 5 1/2 : 1 1/2. Яковський

5 : 2. Андрєєв 5 : 2. Ваїтроніс

4 : 3. Др. Раші 3 1/2 : 3 1/2. Бронс

3 : 4. Торжєн 1 1/2 : 5 1/2. Дрімхон

1 1/2 : 5 1/2. Гев 0 : 7.

О. Ж.

Торонто 27. 6. 49. "Україна" —

"Канадіанс" 2 : 2 (1 : 2).

В повторних змаганнях, 4. 7. 49. "Канадіанс" декларує "Україну" 0 : 6 (0 : 2).

Ця сама дружина "Канадіанс" в

дальших змаганнях за часу Нахалі

була вигнана з поля через "Вендор

Стерлінг" 2 : 1, та тим самим ви

пала від дальших змагань за часу.

Дальші змагання "України"

8. 8. 49. Торонто. "Україна" —

"СП. "Таргас" 5 : 1 (3 : 1).

14. 8. 49. "Україна" — Торонто

Абріш 1 : 1 (0 : 1). 20. 8. 49.

"Україна" — СК "Ожель Блїт"

2 : 1 (0 : 0).

Юніори "України" розіграли зма

гання з юніорами "Вудріна", з ви

сломом 2 : 1 (1 : 1).

Др. Богатинчук, український ша

ховий майстер, бере участь в ін

дивідуальних першостях Канади, які

відбуваються в Брїдс. Стає змаг

Пресовий фонд

Зложили на Пресовий Фонд (поко

винув на "Українець-Час", а другу

показувати на "Вісник" на хрес

нах п. Стефані Нитого, в дні 28.

8. 1949. в Мельбурні.

О. Григорій Оуфріс — 200 фр.

Татьяна Ніна — 350 фр. Давид

Тіларовський — 200 фр. Мико

ла Кув — 100 фр. Семен Ку

— 100 фр. Кості Іщенко — 100

фр. Михайло Колай — 100 фр. Ва

силь Васютин — 100 фр. Марія

Тарловоцька — 150 фр. Зеновій

Ромашин — 120 фр. Микола

Продь — 100 фр. Дарія Васют

— 100 фр. Ана Рохана — 100

фр. Андрій Тимшин — 100 фр.

Михайло Максимук — 100 фр. Іг

натій Земза — 100 фр. Дмитро

Вігшин — 180 фр. Всього 2.300

фр.

На хресних у Возел. Шпиль

в Мораві, дні 28. 8. 1949.

Михайло Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

лодимир Гарасин — 100 фр. Во

ШУКАЮТЬ:

Леоніда Андрєєва пошукує мати,

Ольга Андрєєва, і обидва 1.000 дол.

нагорода за правдиві інформації про

нього. Писати на адресу: Ukrainian Canadian Relief Fund,

Box 926, Winnipeg, Man. Canada.

Катерина Андріюк пошукує з дому

Гампа (Ланова) пошукує рідних

або одностельця з села Володьків

Жовка, з наміром поїхати в пере

їзд до С. Ш. А. Прому писати на

адресу: Marya Lubin, 28, Western

Pkwy, Irvington, NY USA.

Семію Олексі з села Ябінка

Вяшні, пов. Гутиска, в Страні, по

шукує рідних Сеньків (сільське

приміщення Фальоньки). Писати на

адресу: Alex Semkiw 106-15 Queens Blvd,

Forest Hills, NY USA.

Василь Солтис-Ржевський з с. Кі

Кішків, пов. Бучач, який втік до

Німеччини в часі війни шукає

сестра Каліма Солтис-Ржевська,

замужа Пастернак.

79, rue Riquet, Paris 18.

Григорій Філіп, замощ-

калий зараз у Бельгії

(1, Allée de la Fontaine, Place d'Autre,

Bruxelles, Belgium).

пошукує свою рідну Говельську

(Олексі, Михайла і матір Олену)

із села Гутиска, пов. Жовка, а та

кож свого брата Павла, який при

першій мобілізації 1939 р. був по

каліаний до польської армії, 56

полку піхоти. Оточено пошукує